

Senas vienkiemis Lietuvoje. Foto B. Barkausko

Didijį keliautoją prisimenant

20 m. kai nebeturim M. Šalčiaus

A. ŠALČIUS, Great Neck, N. Y.

Šiemet gegužės 27 sukako 20 metų, kai netikėtai, keliaudamas iš Čili dviračiu ir plaustu Amazonės upės baseinu į Jungtines Valstybes, susikomplicavus draugui, Bolivijoje, mirė Matas Šalčius, laikraštininkas, visuomenininkas ir keliautojas. Mirė pora savaitę prieš Lietuvos nepriklausomybės pabaigą, ką laiku pamatė ir perspėjo. Simboliškai, paskutinis nepriklausomos Lietuvos "Trimito" numeris, pasirodęs 1940. 6. 13, viršelyje išdėjo Mato Šalčiaus nuotrauką su parašu "Miręs Šaulių Sąjungos steigėjas, pirmasis Trimito redaktorius ir buv. Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas".

Kai 1919 m. 6. 21 bermontininkai Šiauliuose nukovė ir sužeidė keliolika Lietuvos savanorių, Spaudos Biuro viršininkas Matas Šalčius išsklė būtiną reikalą ginkluotais visais sąmoningajai lietuviškajai visuomenei ir smurtą jėga atremti. Birželio 27 buvo sušauktas visuotinis susirinkimas, dalyvaujant Vl. Putniui, kuriame buvo įsteigta Šaulių Sąjunga. Šiame susirinkime Matas Šalčius, A. Kijmo ir Vienuolio Žukausko lindimui, pasiūlęs organizacijos vardą "Šauliai". Prasidėjus kovoms su lenkais, Šaulių sąjungos vaidmuo išryškėjo. Šaulių fronto štabo viršininku buvo tada paskirtas tas pats Šalčius, kuris vadovavo šaulių karinėms operacijoms. Nuo 1925 iki 1926 metų M. Šalčius buvo vienas pagrindinių organizacijos veikėjų ir "Trimito" ats. redaktorius.

Šiemet švenstų 70 m. sukaktį

Jei ne perankstyta mirtis, Matui Šalčiui šiais metais būtų sukaktį 70 metų. Būtų taigi 56 metų jo žurnalistinio darbo, kai jis pradėjo siųsti korespondencijas "Darbininkui" Amerikoje. Nuo 1905 metų jį rašė "Naujajai Gadynei" ir Vilniaus "Žinioms". 1908 metais jis redagavo prie "Lietuvos ūkininko" ir "Lietuvos žinių" ėjusį priedą "Mokykla". 1914 m. buvo "Lietuvos žinių" korespondentas. Nuo 1909 iki 1914 rašė "Vienybę" Brooklyne ir Tilžės "Varpui". Apsigyvenęs Amerikoje nuo 1914 iki 1918 bendradarbiavo "Tėvynėje" New York'e, "Amerikos Lietuvių", "Vienybėje" Brooklyne ir kt., tuo pačiu metu redaguodamas laikraštį "Atėitis". Išgirdęs apie lietuvių pastangas atkurti savo valstybę, viską metęs, net Amerikos pilietybę, persiskubino Lietuvoje, kur tuoj buvo paskirtas "Svietimo Reikalų" redakcijos sekretoriumi. Nuo gegužės 5 Spaudos Biuro bendradarbiu, o vėliau "Saulėtekio" redaktorium. 1920–1922 buvo dienraščio "Lietuva" redakcijos narys, 1922 m. "Elto" direktorium. 1923–24 "Lietuvos" bendradarbiu ir "Lietuvos Aido" red. pavaduotojas. Susikirtęs su vyriausybės žmonėmis dėl įvestos diktatūros, Šalčius iškelia į pasaulin, rašydamas savo įspūdžius korespondencijomis ir vėliau išleisdamas populiariųjų šėšių tomų veikalą "Svečiuose pas 40 tautų". Paskutiniame "Trimito" numeryje plačiai apie Mato Šalčiaus veiklą Amerikoje parašė Karolis Vairas.

Rusiškai užprotestavo

K. Vairas rašo, kad Matas Šalčius turėjo paskubomis dūmti iš Lietuvos, kai 1909 m. Petrograde įvykiuose visos Rusijos mokytojų sąvažiavime jaunuolis lietuvis mokytojas Matas Šalčius, iš "Saulės" mokyklos, rusiškai priėjo caro vyriausybei už rusifikacijos metodus Lietuvoje. Matas per Sibiją pirmą kartą patraukė Azijon: Kinijon, Japonijon, karui prasidėjus Amerikon. 1916 m. ne be

Mato Šalčiaus pastangų Amerikos Lietuvių Delegacija apsilankė pas Prezidentą Woodrow Wilson, kurio paprašė leisti paskelbti Amerikoje Lietuvos dieną aukoms rinkti.

Suorganizavo pirmąjį "Baltą"

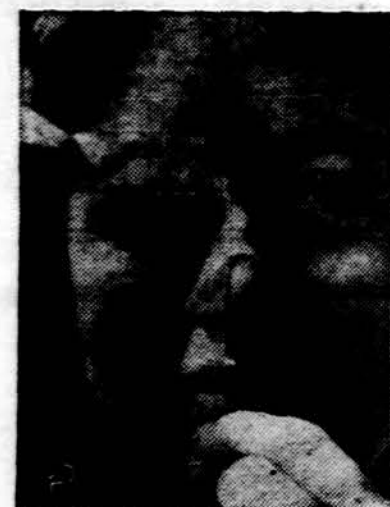
Prezidentui sutikus, tuoj pat pirmą kartą buvo įsteigtas "American Lithuanian Central War Relief Committee", kurio gen. sekretorium buvo pakviestas M. Šalčius. K. Vairas rašo, kad net prityrę amerikiečiai "public relation" agentai buvo nustebinti, kai per tris savaites M. Šalčius, dirbdamas kartu su Viktorija Venskaitė - Venciuviene (iš Manhasset, N. Y.) suorganizavo 400 (!) šios organizacijos skyrių visoje Amerikoje. Lapkričio 1 "Lietuvių Dieną" buvo surinkta karo nuniokiotai Lietuvai 230,000 tuometinių dolerių. Amerikos Raudonasis Kryžius, paveiktas šitokio Amerikos lietuvių dosnumo ir organizuotumo, pridėjo kita tiek. Tai buvo pirmoji Amerikos lietuvių parama tėvynai, kurios išdalinimą Lietuvoje prižiūrėjo dr. Aldona Šliupaitė. (Sovietai dabar skelbia, kad tai buvo "amerikiečių karo pagalba kovai prieš juos"...) Pe šitokio pasisekimo "Lietuvių Centralinis Komitetas" tuoj persikėlė iš Pensilvanijos į New Yorko Fifth Avenue. Lietuvių spaudoje informaciją vedė Matas, o amerikiečių spaudoje Viktorija Venciuviene. Rašo Karolis Vairas: "Pirmu kartu Amerikos ir Niujorko šitaip skambėjo lietuvių reikalas ir problemos".

Reikalavo nepriklausomybės Lietuvai

Vairas rašo, kad Amerikos lietuvių ilgai nebuvo apsisprendę dėl Lietuvos ateities — vieni norėjo, kad vokiečių įtakoj liktų, tikėjo jų socialdemokratinėms, kiti svajojo apie autonomine valstybę rusų sistemoje, treči norėjo jungtis prie sovietų. Matas Šalčius vadovavo tiems, kurie manė, kad būtina lietuvių tautai visų pirma būtinai prisikėlimas, taigi, — nepriklausomybė.

Rūpinosi išsivystimu

Patyręs apie sunkią lietuvių išsivystę Pietų Amerikoje būklę, po to kai jį nemaža dalis išsiskyrė per depresiją iš tėvynės, Ma-

Pieno plokštė — tokia plonytė, kad per ją galima matyti. Pagamino U. S. Steel bendrovės American Steel fabrikas. Bus panaudota parašutams, kad jie būtų pakankamai stiprūs nuleisti daugelio tonų krovinį. Iš pieno sudarytos vėlelės, tik plokščio plauko storumo, ir iš jų išaustas plonutis pieno audklas.

tas Šalčius 1936 metais, susitaręs su Draugija Užsienio Lietuviams remti, išvyko į Pietų Ameriką. Pamatęs, kaip jiems trūksta švietimo ir savos informacijos Matas Šalčius, kaip ir visada pionieriškos dvasios, liekas Buenos Aires, kur steigia savaitraštį "Išvien". Politikieriams jį užgnaužus, Matas Šalčius tada padėjo JAV kryptim, niekieno nekeliaut ruožu.

"Rūpinosi visuom ir visada"

"Trimito" paskutiniuose numeruose apie Matą rašo S. Lipnias, kuris pasakoja, kad Matas Šalčius įkūrė bene pirmąją Lietuvoje, Amerikos pavyzdžiu, šaulių sąsialpą — kooperatyvą. Vienuolis - Žukauskas, jau Paleckinės vyriausybės "Trimito" numeryje dar šitaip rašė apie Matą Šalčių... "O paprastai ir atviras jis buvo visur. Tai buvo gimęs demokratas. Jo įgimtas demokratizmas padėjo jam nugalėti šimtus įvairių kliūčių bei sunkumų...". Gražiai apie jį ten pat atsiliepė Kalmantas, kiti, nepaisydami, kad Matas Šalčius negalėjo būti mėgiamas, gal dėl to demokratizmo, nei vie no režimo.

Perspėjo dėl komunizmo

Būdinga, betgi, kad 1930 pa baigoj, apsilankęs Kinijoje, Matas Šalčius anglų kalba parašė brošiūrą (atsiuntė išleisti New Yorkan), kurioj perspėjo, jog jei vakariečiai nepakeis savo išnaudojimo ir eksploatacijos politikos Tolimoseose Rytuose, ten jų laukia sunaikinimas... Šios brošiūros rankraštis dabar yra Fordhamo Universiteto bibliotekoje. Mato Šalčiaus žmona ir trys dukterys gydytojos gyveno Lietuvoje.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Prof. Vaclovo Biržiškos (mir. 1956 m.) straipsnių rinkinį iš Lietuvos praeities "Praeities pabros" išleido "Kario" žurnalas. Knyga stambi — 352 puslapių, surinkta smulkiu šriftu, gražiai išesta. Spaudos darbas be prieikaisto atliko "Tėvų Pranciškonų spaustuvių Brooklyne, N. Y."

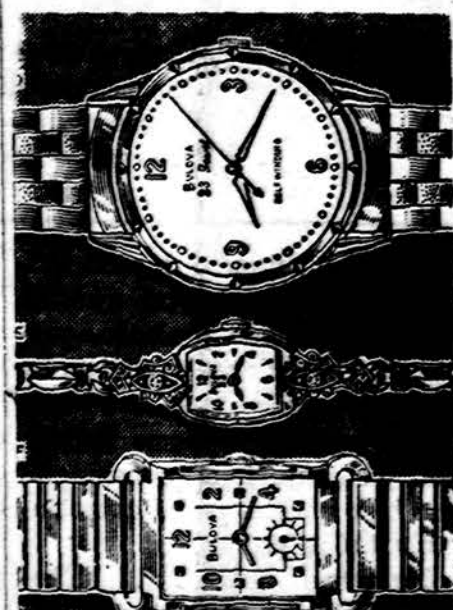
I šią knygą yra patalpintas 31 straipsnis, jau anksčiau buvęs išspausdintas įvairiuose leidiniuose. Kaip tų straipsnių autorius brolio — prof. Mykolo Biržiškos — parašytame įvade sakoma, nors tie straipsniai yra nevienodo didumo ir nelygios reikšmės, o kartais ir panašaus turinio, kiekvienas iš jų pateikia ką nors sava. "Kai ne tik tretyje, bet ir pačioje bolševikinėje Lietuvoje leidiniai su anais straipsniais nelengvai esti prieinami, jų turinys mūsų visuomenei dažniausiai nėra žinomas, suprantamas V. Biržiškos bent dalies savo straipsnių iš Lietuvos praeities surinkimas ir viena leidinių ir leidėjų pasiryžimas jį paskelbti", — sako prof. M. Biržiška.

Knygoje telpa 18 puslapių istorinės vertės turinčių nuotraukų, atspausdintų kreidiniame popieriuje. Šie puslapiai neįtraukti į bendrą numeraciją. Taip pat yra įdėtas Al. Janulaitienės parengtas brėžinys "Kryžiuočiai keliai į žemaičius XIV amž.", kuris lyg ir pritaikytas prie pirmuoju einančiu į Lietuvos, Amerikos pavyzdžiu, knygos teksto yra pridėta ir daugiau piešinių, lentelių ir kt. (Edv. Š.)

• Dr. L. Giedraitienė dirba Idlewild aerodromo medicinos centre, New York'e.

BUDRIKAS ISPARUODA JEWELRY-LAIKRODĖLIUS, DEIMANTUS URMO KAINA

Rankiniai laikrodėliai po ... \$4
17 akmenėlių laikrodėliai po ... \$5
17 akmenėlių Benrus patys užsiima automatiškai ... \$19.75
17 akmenėlių su žadintuvu ... \$24
Paauksuoti laikrodėliai, vyriški ir moteriški, vertės \$49, už \$29

17 akmenėlių 14 k. auksu, vyriški ir moteriški, nupiginti \$37.50
Deimantiniai žiedai, vertės \$100, už ... \$50
Auksiniai vestuvių žiedai po \$10
Deimantiniai žiedai, vertės \$300.00 už ... \$125.
Kilperiai pulkams kirpti po \$4.50
Deimantiniai riežtukai stiklui pjauti po ... \$3.75
Dulkių valytuvai su prietaisais Hoover, Gen. Elec., Electrolux po ... \$29.50
Stereophonic Phonografai \$29.50
Stereophonic 4 greičių asliniai phonografai ... \$59
17 colių televizijos po ... \$69
21 colių televizijos po ... \$69
21 colių televizijos, aslinės po ... \$88
24 colių televizijos ... \$110
Philco, Zenith, RCA, Admiral televizijos. Didelės nuolaidos. Seną televiziją išmainome.

BUDRIK'S

3241 So. Halsted St.

Pirmadienį ir ketvirtadienį atdara iki 9 val. Jewelry departmentas skelbiamas uždarytas. Pasiklausykite mūsų kontesto Budriko radio programoje skelbiamas 2:15 v. po pietų WHFC, 1450 Kil. Laimėsi.

• Jonas Kuprionis, Louisianos Polytechnikos Instituto mokininkystės profesorius, šiemet vėl buvo paskirtas Instituto rajonui puošti komisijos pirmininku. Šis komitetas susideda iš 12 mokomojo persona'o narių. Pagal J. K. sudarytus planus šį pavasarį buvo papuošti naujai pastatyti Studentų Centro rūmai ir keletas kitų instituto rajono vietovių. Tarp eilės kitų medžių jis įvedė kai kurių retesnių veislių, kaip piramidinių kyparių, palmių ir eilę žydinčių medžių bei krūmų. Instituto prezidentas pavadė šį darbą J.

Manigirdas Motekaitis

Kiekvienais metais De Paul Universitetas surengia iš baigiančių įvairias muzikos klases absolytų vieną reprezentacinę koncertą, kurį išildo atrinkti geriausi studentai. Šiais metais parinktas ir MANIGIRDAS MOTEKAITIS, kuriam patikėta išpildyti jo profesoriaus simfoninio kūrinio "Fantasie" piano solo partiją, palydint orkestrui. Programoje dar bus išpildoma ir vargonų solo, dainavimų, fleitos ir clarinetų solo su orkestro akompanavimu. Koncertas įvyks š. m. birželio 7 d. (antradienį), 8:15 val. vakaro, De Paul Center Theatre, 25 East Jackson Blvd.

Maloniai kviečiami visi lietuviai savo atsilankymu į koncertą moraliniai paramti jaunąjį pianistą, lėjimas nemokamas. (Pr.)

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.

Pirmą ligonį pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu REINOLDS 4-1522 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiądienį, ir šėštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLIES LIGOS
Pritaiko aklinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10–12 val. ir 7–8 v. vak. Šėštadieniais 10–11 val. Trečiądienį, uždaryta. — KT. laiku susitarus. Ofiso telefonas RE 8-3229. Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val.: kasdien nuo 6–8 val. vak. Šėšt. 2–4 val. vak.
Trečiądienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. LAfayette 3-6048. Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. Prospect 6-1795
2500 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
454 Algona Ave., Elgin, Illinois 6-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šėšt. pagal sutartį. sekm. uždaryta.

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir Alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv., penkt. 2–9 val. vak.; šėštad. 2–4 val. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-Sąmonės Ligos, Chirurg., Ginekologija 6-8161
2300 West 51st Street
Valandos šėštad. susitarus, skambinti tik pirmad., antrad., ketv., penktad., tik nuo 2–4, 6–8 val. Prospect 6-1795. Rez. TRE-MONT 9-5890.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidus ligo
6317 South Western Avenue
Tel. ofiso — REpublic 7-5900
namų — GRowditch 6-8161
Valandos: kasdien 2–7 v. p. p., šėštad. 1–6 val. p. p., trečiądieniais uždaryta.

Dėl skubaus priėmimo laiko (appointment) maloniai laukia telefonu ar asmeniškai, kad nurodytų ligai laukti.

Kuprioniui, nežinūnt, kad institutas turi asmenis, dėstančius hortikultūrą bei dekoratyvinius sodinimus.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.

4919 So. Paulina Street
Tel. PROspect 6-7960

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusierija ir moterų ligo

4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2–4 ir nuo 6–8:30 v. Šėštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiądieniais pagal sutartį. Ofiso tel. VIRginia 7-0036. Rezidencijos tel. REpublic 8-8244

DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSIERIJA IR MOTERŲ LIGOS
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Jei neatitinka skambinti MI 3-9091

Ofiso HE 4-1414. Rezid. RE 7-6867

DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusierija ir moterų ligo
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1–3 ir 6–8 val. vak. Šėštadieniais 1–4 v. p. Trečiądieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidus ir vaikų ligo
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 6–8 val. vakaro. Šėštad. nuo 12:30 — 2:30 val. p. p. Treč. ir kitu laiku tik susitarus. Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017

Ofiso YArds 7-1166
Rez. Dr. M. PROspect 6-2641
Rez. Dr. G. STEwart 3-4511
DR. J. GUDASKAS IR
DR. B. MORKUNAS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
756 West 25th Street
(kampas 35th ir Halsted)
Val. kasdien 11 v. r. iki 3 v. p. p. 6 iki 8 v. v. Šėšt. 11 v. r. iki 4 v. p. p. Treč. nuo 12 v. r. iki 3 v. p. p.

Ofiso tel. Townhall 3-0959
Namų-rezid. tel. HUmboldt 6-8273
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JORKA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS

5002 W. 16th St., Cicero, Illinois
Val.: kasdien 4–8 p. p., šėštad. 10–2 p. p. Treč. ir kt. laiku tik susitarus

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiądienį ir šėšt. uždaryta

Telefonas: GRowditch 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9–12 ir 7–9 v. p. pagal susitarimą, išskyrus trečiądienius.

Tel.: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirdienį, penktad. nuo 1–4 p. p., 6:30–8:30 val. vak. Šėštad. 1–4 val., trečiądienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1–3 val. ir 6–8 val. vak. Išskyrus trečiądienį, šėštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatitinka skambinti REpublic 2-5968
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12–3 val. vak., pirm., antr., ketv., 6–9 val. Trečiądieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIU IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiądienį, nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. šėštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1166
Rez. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso HE 4-1202, rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirdienį, 1–4 p. p. antrad. ir penktad. 6–8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rezid. PR 6-8901
DR. J. MESKASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidus ligo
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9–11 ryto ir 4–8 v. v. Trečiądieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Office: 10746 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. r. iki 9 v. v. išskyrus trečiądienį. Šėštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — PULman 5-2764
Buto — BEVERly 8-3044

Tel. Ofis. VI 2-1484. Rez. RE 7-5818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street

Val. kasdien: 3–7 p. p.; penktad. 2–4 ir 6–8; šėštad. 1–4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)

Val.: kasdien nuo 2 iki 3 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism
Spine & Nerve Ailments
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val. pirm. 3–6 v. v. Šėšt. 9–11 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Ofiso: Office Gary Turner 5-8638. Res. Chicago Bishop 7-5833

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINES LIGON
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penktad. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6–8 val. v. Šėštad. nuo 2–4. Trečiądieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2390
ISVYKKE ATOSTOGŲ IR PRILIMNES NUC BIRZELIO 20 D.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7351
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiądienį uždaryta. Šėštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Namų adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRowditch 6-0617
Val.: kasdien nuo 11 v. r. iki 6 v. m. Penkt. tik 1–3 p. m.
Trečiądienį ir šėštad. pagal sutartį

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-5099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir specialiai chirurgija)

1724 West 47th Street
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 8 v. v. Šėštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

Tel. ofiso TO 3-0959
Res. tel. GA 3-6046
DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligo

5002 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val.: kasdien 5–8 p. m., šėštadienį, 1–4 p. p. Kitu laiku ir trečiądienį, susitarus

DR. VYT. TAURAS
(Bendra praktika ir moterų ligo)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1223 ar TR 3-5477
Ofiso val.: Pirm. 7–9 v. v. Antrad., Treč. ir Penkt. 6–9 val. vak., šėštad. 2–4 val. popiet. Iri sulgi susitarimu

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6199
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8. Treč. ir šėšt. uždaryta.

Telefonas — GRowditch 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKUSIERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: nuo 1–4 ir 6–8 val. vak. Šėštadieniais nuo 1–4 val. popiet. Trečiądienį uždaryta

Tel. PROspect 6-0400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6245 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2–4; 6–8. Šėštad. nuo 12–2. Treč. ir sekmad. tik skubiais atvejais ir susitarus

Tel. ofiso PR 6-6416, rez. HE 4-5199
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiądienį ir šėštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-0609
Rezid. 8000 So. Arden Ave.
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. d. e. 7 vak.

Tel. Of. PR 2-4871, 9 AM–5 PM.
Tel. Res. AV 5-2823, 5:30 PM–9 PM
DR. JUSTINA ŽIRGULIS
Išvairios nervų bei proto ligo, — vaikų ir suaugusiųjų
PITTSFIELD BUILDING, Kam. 621
55 E. Washington St., Chicago 28, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas, Protėzinis
Aparatų-Protėzin. Med. baz. dakt. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.
Val. 9–4 ir 6–8. Šėštadieniais 9–11
ORTHOPEDICAL TECHNICAL LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 28, Ill.
Tel. PROspect 6-0604

Paskutinis Žemaičių vyskupas

15 m. kai mirė arkv. Karevičius

DR. J. VAISNORA, MIC, Chicago, Ill.

Siemet, gegužės 30 d., suėjo 15 metų, kai mirė arkv. Pr. Karevičius; mirė eidamas 84 metus amžiaus. Buvo kilęs iš Giršinių vienk., Mosėdžio vls. Mokėsi Liepojos gimnazijoje, Petrapilio Dvas. Seminarijoje ir Akademijoje. Išventintas 1886 m. Petrapilio Kun. Seminarijoje dėstė moralinę teologiją ir liturgiką. Nuo 1888 m. aptarnavo Samaros penkių apskr. katalikus. Nuo 1892 m. Sv. Kotrynos prokatedros vicecelebrantas, berniukų gimn. kapelionas, kun. sem. profesorius, vėliau — prokatedros klebonas. Nuo 1910 Mogilavo kapitulios kanauninkas. Petrapily gynė lietuvių kalbos teises bažnyčioje, dalyvavo vienuomeninėje veikloje. Nuo 1914 m. — Žemaičių vyskupas, paskutinis; įkūrus Lietuvos bažnyčios provinciją, Žemaičių vyskupija buvo paskirstyta į kitas. Garbingo velionies mirties sukakties proga čia duodame straipsnį, parašytą asmenis, kuris skaitė arkv. Karevičiaus atsiminimų rankraščius, su juo per eilę metų artimai bendravo ir jį gerai pažino. — Red.

Visiems buvo tikra staigmena, kai 1926 m., kuriant Lietuvos bažnytinę provinciją ir skirstant naujai pertvarkytoms bei įkurtoms vyskupijoms vyskopus, paskutinis Žemaičių vyskupijos ganytojas Pranciškus Karevičius, vietoj užėmęs kurios nors vyskupijos sostą, įstojo į Marijonų Vienuoliją ir tapo paprastu eiliniu vienuoliu Mariampolėje. Kai kas tada, o ne kartą ir dabar dar, aiškino ir aiškina, kad jam neteko vyskupijos dėl lenkų akcijos ir skundų. Tačiau tai nėra tiesa. Apaštališkasis vizitatorius arkv. Jurgis Matulaitis gerai pažino vysk. Pr. Karevičių, jį gerbė, vertino, pats gerai pažino lenkų jam pačiam darytas sunkenybes Vilniuje, pats daug nuo jų neteisėgų puolimų kentėjęs, turėdamas šventojo Sosto pilną pasitikėjimą ir pilnus įgaliojimus, nebūtų leidęs, kad svetimųjų skundai ir intrigos turėtų bet kokią įtaką į vysk. Pr. Karevičiaus skyrimą tai ar kitai vietai. Juk ir kan. J. Kukta, lenkų iš Vilniaus išvytas ir labai nemėgiamas, buvo paskirtas Kašiadorių vyskupu. Jei apaštališkasis vizitatorius nepasidavė vysk. Pr. Karevičiaus kandidatūros, bet kurios vyskupijos valdytojus, tam turėjo būti kitų rimtų priežasčių.

"Et, tie lenkai..."

Kiek žinoma, Lietuvos lenkų skundai dėl lenkiškų pamaldų sumažinimo ar panaikinimo Žemaičių vyskupijos bažnyčiose, valdant vysk. Pr. Karevičių, buvo pasiekę ir apaštališkąjį vizitatorių, bet jis nepridavė jiems jokios reikšmės, darė Romai jų nepersuntė, o besiskundžiantiems paaiškino, kodėl vysk. Pr. Karevičius buvo teisusiai pasielgęs.

Lenkų pastangos Romoje suklaidyti, kad 1914 m. Karevičius nepatektų į Žemaičių vyskupus, irgi nedavė vaisių. Pasakojama, kad vienas aukštasis Vatikano monsinjoras, atnešęs popiežiui šv. Pijui X pasirašytą Karevičiaus nominacijos raštą, bandė dar priminti, kad prieš kandidatą šiaurisiai lenkai. Šv. Pijus X, jau laikydamas rankoje plunksną, atkirto: "Et, tie lenkai!" ir plačiu mostu padėjęs ant dokumento savo parašą. Taigi anuo metu Karevičius Romai buvo priimtinas ir tinkamas kandidatas.

Vysk. Pr. Karevičius pas šventąjį

Šv. Pijus X labai vertinęs vysk. Pr. Karevičiaus asmenines dorybes. Tai rodo toks epizodas iš pirmojo vysk. Karevičiaus vizito 1914 m. "Ad limina Apostolorum" pas popiežių šv. Pijų X. Vos vysk. Pr. Karevičius prisistatęs ir pasisakęs kas esąs, šv. Pijus X pradėjęs kurti breivoriaus išpažinėjimo himnų žodžiais: "Scio te esse pium, prudentem, humilem, pudicum, sobriam, ducere sine labe vitam" (Žinau Tave esant pamaldų, protiningą, nuolankų, drovų, blaivų vedantį be priekaištų gyvenimą). Tai buvo gražiausia vysk. Pr. Karevičiaus asmenybės charakteristika iš šventojo popiežiaus lūpų.

Lietuvių reikalų atstovavimas Vatikane

Šiandien žiūrint jau iš tam tikro nuotolio, matosi arkv. Pr. Karevičiaus vienas ypatingas bruožas: jis, kaip ir jo artimas draugas prel. A. Dambrauskas — Jaktas, kažkodėl nemėgo Vatikano, jį ir jo politiką nekartą artimesniųjų asmenų būrelyje pakritikuodavo. Gal toks nusiteikimas buvo susidaręs veikiant Petrapilio dvasiai, kuri niekad Vatikaniui nebuvo labai palanki, o gal ir dėl to, kad anais laikais nekarta buvo pastarasis, kad Vatikanas ir Lietuvos katalikų reikalus kai kada pažiūri pagal lenkų informaciją. Faktas, kad lenkai nuo seno buvo gerai suorganizavę savo reikalų atstovavimą Romoje, pirmiau per vienuolius rezekcionistus, vėliau per įvairius aukštus dvasininkus. Prieš pirmąjį Pasaulinį karą Vatikano Valstybės Sekretariate aukštasis pareigas turėjo prelatas kunigaikštis Sapieha, vėlesnis Krokuvos arkivyskupas ir kardinolas. Lenkų vyskupu, kad ir neoficialus, atstovai Vatikane stengdavosi smulkiai apie viską Vatikana informuoti. Be abejonės jiems rūpėjo ir Lietuvos bažnytinis reikalas neišleisti iš savo įtakos. Lietuvos vyskupai tuo tarpu buvo padarę tą klaidą, kad nepasirūpino laikyti Romoje savo atstovų — prokuratorių, kuris atlikinėdamas Romos Kūrijoje įvairius vyskupų pavedimus, būtų galėjęs būti tinkamu ir Lietuvos bažnytinį reikalų informatorium. Netikslu tad kaltinti, kad lenkai ėmėsi atstovauti lietuvių reikalus, kada patys lietuviai nepasirūpino savaisiais atstovais. Čia pats Vatikanas mažiausiai kaltas. Tiesa, keletą metų Romoje gyveno kan. Kaz. Prapuolienis. Bet jis, rusų valdžios įstatytas Romos lenkų šv. Stanislovo bažnytelės rektorium, ir lenkų Vatikaniui nuolat skundžiamas, kaip rusų valdžios pataikūnas ir patikėtinis, negalėjo atlikti savo misijos lietuviškiems reikalams. Pagaliau jam tokios misijos niekas ir nebuvo pavadęs.

Arkiv. Pr. Karevičius

Vysk. Karevičiaus taktika ir jo pasikalbėjimas su arkv. Rattai. Kai vysk. Pr. Karevičius, vos tapęs Žemaičių vyskupijos ganytoju, užėmė labai aiškią lietuvišką liniją, paskirdamas lenkų apsauktus "litvomanus" kapitulios kanauninkais ir prelatais, atsibodamas nuo lenkiškai kalbančios diduomenės, su teikdamas lietuvių kalbai darant vietą katedroje, kūrįjoje ir seminarijoje (Prisimintinas lenkų bajorų nusivylimas ir užsivylimas dėl jų nepakankamo traktavimo vysk. Pr. Karevičiaus ingreso metu), tai Vatikane galėjo susidaryti nuomonė, kad vysk. Pr. Karevičius peršaltai ir per greitai atstumia lenkiškai kalbančius katalikus, kurie irgi yra jo dvasiniai vaikai, turi teisę garbinti Dievą savąja kalba ir ja naudotis santykiuose su dvasiškija. Šis opus klausimas matyt buvo paliettas ir tada, kai į Lietuvą atvyko pirmasis šv. Sosto atstovas Achilės Rattai. Kas ten buvo kalbama, lieka paslaptyje. Galima spėti, kad vysk. Pr. Karevičius, atviras žemaitis, nemėgė diplomatiskų šveitų, savo nuomonę reiškė toli ne diplomatiskais žodžiais. Jis tūg, veik visą naktį trūkusi, pasikalbėjimą, iškalbės įvairių priekaištų, baigęs šv. Rašto žodžiais: "Jei mano pirštas būtų man priekaištavęs, gal būčiau ištvėręs. Dabargi daro tai žmogus, kuris yra su manim vienos dvasios..." Tas šv. Tėvo atstovui galėjo sudaryti neigiamą įspūdį.

Grynė žemės reforma

Santykiu su antruoju šv. Tėvo atstovu A. Zecchini, kuris atvykęs į Lietuvą, nesuprato lenkų reikalų ir aspiracijų, kuris rėmėsi dvarininkais, nepalan-

Arkiv. Pr. Karevičius

rius aukštus dvasininkus. Prieš pirmąjį Pasaulinį karą Vatikano Valstybės Sekretariate aukštasis pareigas turėjo prelatus kunigaikštis Sapieha, vėlesnis Krokuvos arkivyskupas ir kardinolas. Lenkų vyskupu, kad ir neoficialus, atstovai Vatikane stengdavosi smulkiai apie viską Vatikana informuoti. Be abejonės jiems rūpėjo ir Lietuvos bažnytinis reikalas neišleisti iš savo įtakos. Lietuvos vyskupai tuo tarpu buvo padarę tą klaidą, kad nepasirūpino laikyti Romoje savo atstovų — prokuratorių, kuris atlikinėdamas Romos Kūrijoje įvairius vyskupų pavedimus, būtų galėjęs būti tinkamu ir Lietuvos bažnytinį reikalų informatorium. Netikslu tad kaltinti, kad lenkai ėmėsi atstovauti lietuvių reikalus, kada patys lietuviai nepasirūpino savaisiais atstovais. Čia pats Vatikanas mažiausiai kaltas. Tiesa, keletą metų Romoje gyveno kan. Kaz. Prapuolienis. Bet jis, rusų valdžios įstatytas Romos lenkų šv. Stanislovo bažnytelės rektorium, ir lenkų Vatikaniui nuolat skundžiamas, kaip rusų valdžios pataikūnas ir patikėtinis, negalėjo atlikti savo misijos lietuviškiems reikalams. Pagaliau jam tokios misijos niekas ir nebuvo pavadęs.

Vysk. Karevičiaus taktika ir jo pasikalbėjimas su arkv. Rattai. Kai vysk. Pr. Karevičius, vos tapęs Žemaičių vyskupijos ganytoju, užėmė labai aiškią lietuvišką liniją, paskirdamas lenkų apsauktus "litvomanus" kapitulios kanauninkais ir prelatais, atsibodamas nuo lenkiškai kalbančios diduomenės, su teikdamas lietuvių kalbai darant vietą katedroje, kūrįjoje ir seminarijoje (Prisimintinas lenkų bajorų nusivylimas ir užsivylimas dėl jų nepakankamo traktavimo vysk. Pr. Karevičiaus ingreso metu), tai Vatikane galėjo susidaryti nuomonė, kad vysk. Pr. Karevičius peršaltai ir per greitai atstumia lenkiškai kalbančius katalikus, kurie irgi yra jo dvasiniai vaikai, turi teisę garbinti Dievą savąja kalba ir ja naudotis santykiuose su dvasiškija. Šis opus klausimas matyt buvo paliettas ir tada, kai į Lietuvą atvyko pirmasis šv. Sosto atstovas Achilės Rattai. Kas ten buvo kalbama, lieka paslaptyje. Galima spėti, kad vysk. Pr. Karevičius, atviras žemaitis, nemėgė diplomatiskų šveitų, savo nuomonę reiškė toli ne diplomatiskais žodžiais. Jis tūg, veik visą naktį trūkusi, pasikalbėjimą, iškalbės įvairių priekaištų, baigęs šv. Rašto žodžiais: "Jei mano pirštas būtų man priekaištavęs, gal būčiau ištvėręs. Dabargi daro tai žmogus, kuris yra su manim vienos dvasios..." Tas šv. Tėvo atstovui galėjo sudaryti neigiamą įspūdį.

Vatikaniui galėjo nepatikti ir vysk. Pr. Karevičiaus laikysena, kada buvo steigiamas atskiras Lietuvos arkivyskupija, kuriai buvo priskirtas iki tol Žemaičių vyskupijai priklausęs Kuršas. Tuo reikalu vysk. Pr. Karevičius rašė Romai, įrodindamas tokio priskyrimo netikslumą. Kai ką tik įkurtos Rygos arkivyskupijos kūrįjos atstovai atvyko į Kauną perimti Kuršo srities dokumentų ir dvasiškų bylų, vysk. Pr. Karevičius nenorėjo su jais nė pasimatyti. Tai be abejonės buvo žinoma ir Romoje ir tenai neįsūdujant palankios nuomonės apie Žemaičių vyskupą.

Is vyskupijos sosto į vienuolyną

Suminint šiuos faktus būtų klaidinga daryti išvadą, kad vysk. Pr. Karevičius būtų buvęs neklusnus šventajam Sostui. Kai iš apaštališkojo vizitatoriaus arkv. J. Matulaitio būtų jį šventasis Tėvas būtų labai patenkintas, jei atsisakytų nuo Žemaičių vyskupo pareigų ir tuo labai palengvintų naujos bažnytinės provincijos tvarkymą, vysk. Pr. Karevičius tuo jau sutiko tai padaryti ir tik paklauskė vizitatoriaus, kur jis galės gyventi ir prisiglausti. Vizitatorius, kuris kartu buvo ir Marijonų Vienuolijos Generalas, atsakė, kad marijonams būtų didelė garbė, jei sutiktų pas juos apsigyventi. Tada vysk. Pr. Karevičius panorėjęs būti ne tik žemaičių, bet ir tikruoju vienuoliu. Nuvykęs į Romą, popiežius Pijui XI atsisakė iš pareigų ir paprašė leidimo stoti į Marijonų Vienuoliją. Popiežius jo prašymą patenkino, pakėlė tituliniu Skytopo'o arkivyskupu, leido stoti į marijonus ir suteikė teisę ir vienuoliu būnant varuoti ir nešioti vyskupiškas insignijas. Mat, pagal Bažnyčios įstatymus, jei vyskupas tampa vienuoliu, jis nevaruoja vyskupiškių insignijų ir yra lygus kitoms vienuoliams kunigams. To paskutinio vizito pas popiežių proga, arkv. Pr. Karevičius gavo iš popiežiaus dovaną — menišką ir brangią popiežiaus vartotą Verbu Sekmadienio palmę, kuri paskui visą laiką buvo jo kambaryje Mariampolės vienuolyne.

Labai mažai yra atvejų Bažnyčios gyvenime, kad vyskupas yra vertinamas atsisakyti iš savo pareigų, o dar retesni atvejai, kad yra iš tokių pareigų atleidžiamas. Roma, savo paskirtuosius vyskopus respektuojanti ir kartais pakenčia net ir tais atvejais, kad pakeitimas būtų labai naudingas. Taigi ir vysk. Pr. Karevičius, bet jis pats savo noru nebūtų atsisakęs, tikriausiai būtų gavęs valdyti kurį nors vyskupiją, kaip gavo pvz. vysk. A. Karosas, kuris ir amžiumi buvo senesnis, ir finansiškai jėgomis silpnesnis už arkv. Pr. Karevičių. Vysk. A. Karosui, dėl jo amžiaus buvo duotas vyskupas koadjutorius (pagelbininkas) su įpėdinystės teise. Galėjo ir arkv. Pr. Karevičius gauti pagelbininką ir taip eiti savo pareigas toliau. Bet jį atsisakymas visą reikala pakreipė kitokia kryptimi. Tuo savo pasielgimu arkv. Pr. Karevičius pasirodė kaip klusnus Bažnyčios kunigaikštis, kuris moka nusilenkti ne tik popiežiaus valiai, bet ir jo pagedavimui, patarimui.

Savo besąlyginį klusnumą šv. Sostui arkv. Pr. Karevičius parodė bene 1930 ar 1931 m., kada gavo iš Romos įsakymą mokytis rytų apeigų. Popiežius Pijus XI buvo sumanęs grandiozinį planą, kaip pritraukti rusus prie Katalikų Bažnyčios. Tam reikalui buvo Romoje įsteigta rusų kolegija "Russicum" ruošti kunigus rusų tautai, o įvairiuose Europos kraštuose, kur tik buvo bent kiek rusų, turėjo būti įsteigta rytų apeigų hierarchija. Lietuvoje tokių rytų (rusų) apeigų arkivyskupu buvo numatytas arkv. Pr. Karevičius. Jo katedrai buvo skiriama Kauno Iglau bažnyčia. Arkv. Pr. Karevičius, gavęs įsakymą iš Romos, klusniai pasidavė šv. Tėvo valiai: nu-

Chicago Anskstesiosios Lituanistinės Mokyklos 63, 7 ir 8 klasių mokiniai su mokytojais (iš kairės į dešinę): dr. V. Litteris, J. Masilionis, direktorė A. Rūgytė, O. Kriksčiūnienė, V. Vaitiekūnas, vice-direktorius kun. K. Peckys, S. J.

vyko į Jugoslaviją ir tenai pas vieną rytų apeigų vyskupą daugiau kaip mėnesį mokėsi rytų apeigų ir giedojimo (muzikumu ir klausia arkv. Pr. Karevičius nepasidavė).

Betgi planas liko neįvykdytas: marijonų vadovybei pasisekė įtikinti Romą, kad toks paskyrimas atneš daug nepatogumų pačiam arkivyskupui ir dėl tam tikrų priežasčių kliudys jo misijai. Kauno katalikai dar neseniai matė savo vyskupą pėjų Kauno gatvėse, katedroje, pamaldžiai prieš jį klaupe ir lenkėsi gauti jo palaiminimą, dabar pamatė jį rytietiškuose rūbuose, su barzda, nieku nesiskiriančią nuo rusų archirėjų, laikantį pamaldas slavų kalba, tikriausiai būtų pagalvoję, kad vyskupas tapo schizmatiku ir būtų nuo jo nusigrėžę su pasipiktinimu. O ir rusams pravoslavams nebūtų galėjęs kuo nors imponuoti, nes ir jie jį ankstyčiau pažino, kaip Kauno vyskupą lotynų apeigų. Bet patys arkv. Pr. Karevičius viso to nepaisė ir vis laukė ir stebėjosi, kodėl jam nepaskiriamas laikas, kada jis turi keltis į Kauną ir pradėti savo darbą.

Laimino kiekvieną gražų darbą

Grįžtant prie Lietuvos bažnytinės provincijos steigimo: įkūrus naują vyskupiją, pertvarkius Lietuvos administracinį sutvarkymą, turėjo prisidėti visiškai nauja kryptis Lietuvos katalikų gyvenime. Naujieji vyskupai turėjo ne tik suorganizuoti, sutvarkyti naujas vyskupijas, bet ir energingai pertvarkyti visą katalikų gyvenimą. Išliko Katalikiškojo Veikimo reikalas ir organizacija naujais pagrindais. Ar šiemis ir kitais uždaviniais vysk. Pr. Karevičius būtų tikęs? Tiesa, jis buvo labai pamaldus, švento ir pavyzdingo gyvenimo, didelis patriotas lietuvis. Gyvendamas Kaune buvo labai populiarius savo paprastumu ir nuolankumu. Kamiečiai galėjo eiti savo pareigas toliau. Bet jį matyti Kauno gatvėse bevaikšiojantį ir besiginčijantį su A. Jakštu, lankantį įvairius Kauno knygynus ir besidominti naujomis knygomis, besilankančią įvairiuose susirinkimuose, laiminantį ir pagiriantį kiekvieną gražų darbą ir sumanymą. Jis buvo linkęs leisti bėgti naujai gyvenimo srovei, tačiau nebuvo matyti, kad jis imtųsi jai vadovauti. Dvasiškai nepriklausomas Lietuvos gyvenimas statė naujų uždavinių ir reikalavimų: juos nurodyti turėjo kaip tik ganytojas, laikinosios Lietuvos sostinės vyskupas, bet to nebuvo ir gal dėl to kai kurie kunigai, smarkiai metęsi į politinio darbo sūkurius, buvo tu sūkurių paskandinti. Patsai vysk. Pr. Karevičius jautė, kad gyvenamasis momentas šaukia į jauniesnių energingesnių vyskupų ir todėl ramiai užleido vietą kitiems.

Vienuolis

Tapęs vienuoliu marijonu norėjo būti paprastu eiliniu vienuoliu, nieku nesiskirti nuo ki-

ty. Laikėsi pavyzdinčiai vienuolinės tvarkos ir drausmės. Kai pirmomis dienomis jam atvykus į vienuolyną buvo paskirtas brolikas, kuris jam patarnautų, tuoj jį atstaf, pabrėždamas, kad jam jokie patarnavimai nesą reikalingi. Vėlesn valandą atlaikęs šv. Mišias i atėjęs pusryčių, pats pasiūdė nuo valgi nuo virtuvės langelio. Rekreacijos metu, kai būdavo gražūs oras, mėgdavo sode pasivaikščioti ir pokalbio draugu pasirinkdavo pirmą sutiktą, vistiek, ar tai bus kunigas, dar tik kandidatas į brolius. Kartais būdavo nemalonių situacijų (bent iš šalies žiūrint, nes pats arkivyskupas j tai nekreipdavo dėmesio), kai koks nors iš Žemaitijos kaimo atvykęs berniškis kandidatas, sujaukintas arkivyskupo paprastumu ir broliškumu, išdrįsdavo savo išpučius pareikšti tokiais žodžiais: "Vyskupėli, niekad nesitikėjau, kad mudu kada nors iš vieno dubens valgysime".

Daug skaitydavo

Daug skaitydavo. Visa rimtesnė periodinė spauda ir kny-

DUKŠTAS IR NEW BAKERY
Sulungtos Kepyklos

1800 West 46th St., Chicago 9, Ill.
Tel. LAfayette 4-1510

Kepa 4-ųjų rūšių juodą ruginę duoną ("PLUTA" rūpių rūgį), baltą su razinomis, tortus ir įvairius saldžius pyragaičius. Priimame užsakymus tortams ir kitokiems kepinams ruošiamoms puotoms ir iškilimams. Atidara kiekvieną dieną nuo 8 v. r. iki 8 v. v.

Savininkai: V. DUKŠTAS ir K. MATUTIS

BENDRAS APDRAUDIMAS

Automobilių, ligoninėje buvimas, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.

E. A. KLINE
175 West Jackson Blvd., CHICAGO 4, ILL.
Wbster 9-4350
Name tel. Lfaden 4-6104

Artistic Beauty Salon
2711 West 71st St., Chicago 29, I.
Tel. Hemlock 6-1098

ATLIEKAMI SEKANTIEJI DARBAI:
Modernus plaukų apkirpimas, stilizingi sušukavimai pagal paskaitą, šio meto mados, natūraliai atrodantis pusmetinis, plaukų dažymas, manikūras, veido masažas ir t. t.
Darbo valandos: Antr., ketvirt. ir šešt. nuo 9:30 iki 6:30; Treč. ir penkt. nuo 9:30 iki 9 v. v.
Sav. VL. ANDRIUSKEVICIUS

Siuvu naujus, pertaisau ir valau rūbus moterims ir vyrams
V. ANDRIUSKEVICIENE
1835 West 59th Street
Chicago 36, Illinois, Tel. Republic 7-8766

B. Pasternaką palaidojus

Nobelio premijos laureatas Boris Pasternakas, 70 m., mirė gegužės 31 d. Sunkiau sirgo jau nuo gegužės 1 d. Išliko dvi širdies, kankino plaučių vėžys, prasiveržė kraujas iš višaus, prisidėjo ir plaučių uždegimas. Mirė savo vilijoje Peredelkino kaime, apie 20 mylių nuo Maskvos.

Paskutiniu laikotarpiu prie jo vis buvo žmona Zinaida, sūnus Eugenijus, 33 m., kitas sūnus — Leonidas, 21 m., taipgi rašytojo brolis Aleksandras, architektas.

Pasternakas buvo pasidavęs pasaulio sensacija, kai vakaruose pasirodė jo veikalas "Dr. Živago", negalėjęs būti išleistas Rusijoje. Už tą romaną jam buvo paskirta 1958 m. Nobelio literatūros premija \$41,120. Iš karto Pasternakas atsiumė padėkos telegramą, bet paskiau sovietų buvo priverstas premijos atsisakyti. Paskutiniu prieš ligą metų jis rašė poeziją, vertė klasikų. Be kitų, jis išvertė ir Schillerio "Marija Stuart", susilaukusi tokio pasisekimo Maskvos teatre.

B. Pasternakas buvo gimęs 1890 m. vasario 11 d. Maskvoje. Jo tėvas buvo žinomas tapytojas, po revoliucijos išemigravęs į Angliją; motina — muzikė. Borisas 1913 m. baigęs Maskvos Universitetą, studijęs gilinio Marbergo Universitete, Vokietijoje. Daug keliavo po užsienį. Buvo kilęs iš žydų, bet greit tapo uolus krikščionis.

Apsi'ankymas pas
B. Pasternaką

Boriso Pasternako gyvenimo smulkmenas atskleidžia plačiai skaitomo savitrašio, "The Observer" karikatūristas ir štabo narys, pasirašinęs po savo kūrinių ir rašinių dažniausia tik trimis raidėmis — Abu. Jis rašytoją atliko Peredelkino vietovėje, giliai Maskvos prie-

miestyje, kuri dar kitaip vadinama "Rašytojų kaimu".

Savo įspūdžius minėtas karikatūristas ir, kartu, plunksnos darbuotojas Abu paskelbė "Observerio" skiltyje, o juos mums išvertė Pr. Alšenas.

Po vienos valandos kelionės autobusu ir traukiniu, Abu atsidūręs Peredelkino kaimelyje.

Praėjus jauti laiką ir keletą nedidelių sodų, pasiekė vilos formos namą, kuris rusiškai vadinasi "dača". Toji "dača" stovi labai gražioje vietoje, apsupta medžių, daugiausia pušimis, su labai gražiu reginiu į tolimes kalnelius ir laukus.

Laikraštinką sutikęs jauną vyrą, su šiuikiais, kuris pasisakė esąs rašytojo sūnus. Jis buvęs itin formalus su vizituojančiuoju (matyt, ypač paskutiniu metu laiku pas tėvą tokių vizitatorių niekad netrūkdavo), tačiau itin mandagus.

Teko truputį palaukti verandoj. Pasirodęs pats Borisas Pasternakas. Jis buvęs daug žemesnio ūgio, daug plonesnis ir jaunesnis, negu anglas, jis buvo įsivaizdavęs iš matytų nuotraukų.

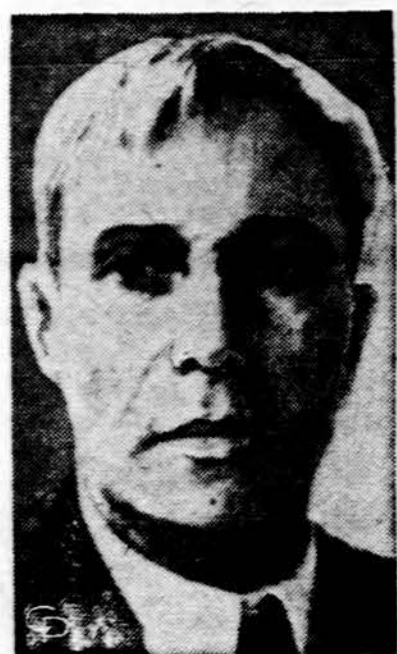
Kai pasisakė, jog svečias yra šaržistas ir karikatūristas, Pasternakas paklausė, ar ir ji noris nušaržuoti? Gavęs teigiamą atsakymą, Pasternakas pasisakė, jog jis nemėgsta savęs matyti iš profilio.

Pasternakas pradėjęs pozuoti. Už keletos minučių, jis šaržistą sutrukdė:

— Ar Jūs nega'vojate, kad aš turėčiau plaukus susišukuoti? — Jūsų plaukai yra "perfectly OK", — pasakė Abu.

Pasternakas atsikėlęs ir nuėjus į gretimą kambarėlį, kur atstojo prieš veidrodį.

Pasternakas plaukų nepripilnė nei priekyje, nei pakaušyje. Jie ir likę charakteringai pūpsoti balkšvomis kuokštomis...

Boris Pasternak

Svečias pasidavęs keletą šikių ir po to prasidėjęs pokalbis. Pasternakas pasipasakojo, kaip jis mėgstas dirbti sode bei daržė, kaip jis mėgsta sodinti medelius ir daržoves. Kai buvęs jį jaunesnis, kasdien darbuodavęs sode ar daržė.

Sintai laišku iš Vakarų

Pasternakas kalbėjęs angliškai, nors susilaikydamas ir pagavodamas, tačiau pakankamai gerai. Pasisakė, kad galis skaičiuoti ir rašyti angliškai daug geriau, kaip kalbėti. Kalbėjimui, esą, neturįs praktikos. Protarpiais jis svečią klausinėjęs, kaip pavadintų angliškai tą ar kitą daiktą, kaip jis tą žodį ištarų ir t. t.

Pasternakas pasisakė, kad gavęs ir tebegaujas šimtus laišku iš užsienio. Visiems jis mėginąs atsakyti asmeniškai. Vietu angliško žurnalo redaktorių kreipėsi į jį laišku ir prašęs parašyti straipsnį. Vienas rašytojas iš Indijos prašęs parašyti įvedamąjį žodį Čechovo dramai rinkimui. Žmonės prisistatė dovanomis jam daugelį knygų ir kitokių dalykų. Amerikiečiai studentai taipogi prirašė daug laišku, klausdami jo nuomonės vienokiais ar kitokiais klausimais, liečiančiais literatūrą.

Toks rašymas ypatingai pagausinęs keletas paskutinių mėnesių bėgyje.

Užsiminęs Pasternakas ir apie "Dr. Živago". Esą, kai kurie tos knygos vertintojai, o ypač anglas Edmund Wilson "Encounter" suradę begaliniai daug užslėptų reikinių, kurių net pats autorius neturėjo galvojė.

Pasternakas buvęs patenkintas anglo Stuart Hampshire jo knygos kritika ir visiškai sutinkąs su jo nuomone, jog stipriausią rašytojišką impulsą ir įtaką jam suteikęs Šekspyras. Pagaliau Abu užklausė Pasternaką, ar jis negalvojęs atvykti Anglijon? Jis pasisakė, kad labai norėtų Anglijon atvykti ir ap'ankyti savo seserį, tenai gyvenančią, bet nežinąs, kada galėsiąs padaryti.

Prašė palaidojamas kaimo kapinėse

"Dr. Živago" niekad nebuvo išspausdintas Rusijoje, bet tapo viena iš labiausiai perkamų knygų vakaruose.

Už sovietinio režimo kritiką, išreikštą tame veikalė, Pasternakas buvo išmestas iš rašytojų draugijos, sovietų spaudoj apšauktas "kiaule" ir net buvo reikalaujama išmesti. Tačiau sunkiai susirgęs, jį gydyti griebsi specialistai. Neįstengė išgelbėti.

Dar gyvas būdamas jis prašė, kad jį palaidotų to kaimo kapinėse už kelių šimtų jardų nuo jo vilos. Norėjo amžinai išlieti pakrantėje lėtai per pušyną tekančio upelio...

Velionies brolis užsienio žurnalistas papasakojo, kad Borisas turėjo sąmonę iki mirties, žinojo, kad mirtis artėja ir prašė jį palaidoti su religinėmis apeigomis. Atsimainymo bažnyčioje, kurią jis mylėjo ir kurią matė nuo savo rašomojo stalo.

Jo darbo stalas pasiliko apdengtas užrašais ir rankraščiais.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Los Angeles Dailių Menų Klubas 1960 gegužės 21 d. susimetimui vienumon Rauli namuose pirmininkavo Bronys Railla, pravedęs turiningą DMK susirinkimą. Pagrindė — prof. Stasio Žymanto pranešimas: kultūrinė koegzistencija su Lietuvos lietuviais.

Pranešimas lietuviams, veiksnius, pasiūlymus ne tik šioje pusėje esančiųjų. Cituota eilė pavardžių, laikraščių, žurnalų, knygų.

Be kitų, buvo iškeltos šios mintys: vargu ar dabar galima turėti poitin bendravimą su Kraštu (Lietuva), mūsų Tėvynei esant totalinei rusų komunistų okupuotai. Šiuo kartu kultūrinis bendravimas yra svarbesnis ir sėkmingesnis už politinį bendravimą, kuris kaip toksai beveik negalimas, kiek tai liečia tiesioginį kontaktą su Kraštu.

Gal laikytina klaida, kad nedavertinome lietuvių kultūrinės veiklos svarbumo, per daug reikšmės skirdami politiniam veikimui. Nepamirština, kad dabartinė Lietuvos okupacija yra totalinė, imtinai iki dvasinių gelmių, iki minties, proto keitimo raudonųjų pageidaujama linkme.

Pasirūlyta atspausdinti mūsų dailininkų, kurių turime daug ir gerų, kūrinius atvirukuose ir siurinėti Lietuvon. Okupantas gal praleistų.

Voice of America bei kitos radijo stotys, siunčiančios lietuvių kalba pranešimus į Lietuvą, turėtų daugiau ir plačiau supažindinti su mūsų jaunųjų menininkų kūryba, nesitenkiant vien iš seniau žinomomis pavardėmis; reikėtų paskatinti mūsų jaunųjų rašytojų, publicistų kūrybą, ją paamaluoti. Labai griežtai nusiskusta, kad amerikiečiai negailestingai cenzūruoja Voice of America programą, nepraleisdami grynai

Tikėjosi dar užbaigti vieną dramą, bet nebeįstengė...

Po Pasternako mirties švedų laikraštinkas G. Svensson paskelbė, kad Pasternakas jam pasakojo, jog Nobelio premija, pasaulio susidomėjimas ir protestai išgelbėjo tada jo gyvastį. Nepaisant jo vardu paskelbto pareiškimo, jis Nobelio premijos neatsisakė.

Būdinga, kad sovietų spauda Pasternako mirtį stengiasi ignoruoti.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105
Vertimai — Pilietybė — Laiškai
1 dol. 25 ct. val. — privačios.

TROY ELECTRIC SERVICE
Apskaičiavimas nemokamai

Išvedama nauja 240 voltų, 3 laidų elektr. linija. Skaitliškai nuda. iš lauko, naujos 100 amp. "fuse" dėžės, įved. air condition. Bet koks elektr. darbas atliekamas senuose ir nauj. namuose. Darbas garantuotas; apdraustas; su unijos leidimu. Šaukt bet kada.

V. KYBARTAS PR 8-6681
W. Zabrodski PR 8-7887

TELEVIZIJOS

Sąžiningai ir nebragiai taisau UZ patarnaviną vietose \$8.00 už dirbtuvės darą — \$10.00 ir daly. Pigios paveikslinės lėmpos.

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II A. PR 6-1063

SAUGI VIETA TAUPYMAI - MOKAM

Dividendų ant visų sąskaitų **4%** Indėliai apdrausti iki \$10,000.00

Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sec'y LA 3-8248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadienis 9 iki 3 v. vak. Trečiadienis uždaryta.

lietuviškų dalykų, o prievarta grūdami Lietuvos lietuviams visiškai neįdomius dalykus, kaip demokratų politines kovas su respublikonais, negrų peštynes su baltaisiais, suklavimus amerikoniškoje santvarkoje ir t. t. Lietuviai nori lietuviškų žinių, ne amerikoniškų keistenybių.

Iš Lietuvos beveik reguliariai gaunama lietuvių kalba spausdintų knygų. Gaila, kad nėra susistemintas tų knygų nagrinėjimas, neatžymima, kokie nusikaltimai lietuviškai kultūrai, lietuviškai istorijai, kultūrininkams padaryta.

Kodėl bolševikai neįsileidžia mūsų knygų? Jie bijosi, kad Lietuvoje esantieji apie mus nepatvirtų jiems uždraustų sužinoti dalykų.

Kai kurios užsienio lietuvių šeimos verčiasi vien iš Lietuvos gautomis knygomis. Po truputį jie pradeda nežinoti apie kultūrinę lietuvių veiklą užsienyje, ir pradeda nusimanyti apie net naujas pavardes iš Lietuvos.

Bolševikai, be abejo, šitokių keistumų džiaugiasi.

Nepamirštama, kad laikas nuo laiko Lietuvoje pasiekiami laimėjimai yra ten esančių lietuvių, ne sovietų ar rusų laimėjimai. Gera išleista knyga, svariai sudainuota daina, lietuviška opera ar drama, sportiniai bei laimėjimai statyboje, sakykime elektros jėginių, mūsų fabriku, kelių tiesimas ir pan. nėra bolševikų, bet lietuvių laimėjimai.

Muzikiniame gyvenime dabar Lietuvoje nemaža kuriama apie meilę, gal dėl to, kad prie tam tikros nėra kaip okupantui prikišti. Užsienio muzikų kūryba viešai neleidžiama, nors laikas nuo laiko pakviečia tuos neleidžiamuosius kompozitorius grįžti Lietuvon. Eilė lietuvių esančių liet. kompozitorių, kažin kodėl, savo kūrinius žaloja, įveda mi rusiškų motyvų. Ar negali lietuvių net lietuviškomis melodijomis dainų parašyti?

Pagal vieną Lietuvoje esantį rašytoją, parašantį ir kritikos temomis, nuo sovietų atraudommo Lietuvon tėra sukurta apie 10 romanų. Tuo tarpu per tą patį laiką užsienio lietuvių sukūrė bent 30 romanų. Nepamirština, kad mes čia, emigracijoje, rašome ne vien tik saviesiems, juos skaitys ir Lietuvoje, kada tik bus subyrėjusi okupantų cenzūra. Mūsų blogi, ar per kritiškai pasisakymai tuoj pasigaunami sovietų, iškreipiant patiekiami jiems pageidaujamu raudonuoju receptu.

RINOS & VANDENS
NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
(Gutters & Downspouts)

DEDAME VARIO — "COPPER-ALLOY" METALO RINAS ir VAND. NUTEKAMIOSIUS VAMZDŽIUS už tokia pat kaina, kaip ir "galvanizėd". Jų niekad nereikia daryti ir jie ištvėris neribotai laika.

VISOKIUS STOGUS taisome ir atremontuojame. Garantuojami 5 metais.

DUMTRAUKIUS IR "SMOKE-STACKS" išvalome, atremontuojame ir atliekame "tuckpointing". NAMŲ RINAS IŠVALOME ir patalpiname, išsivalinome iš vidaus ir nudašome. Bus kaip naujos.

Mūsų firma yra didžiausia šioje srityje, atliekame darbų nuo geriausių už žemiausias kainas visame mieste. Visas mūsų darbas garantuojamas. Esame pilnai apdraudę. Kreiptis galima dieną ar naktį ir sekmadieniais. Telefonai —

LAwndale 1-6047 arba Rockwell 3-8778

Mielai Jums patarnausime.

Atskirai apsisotą prie dabar visiškai nevertotų minčių. Kaž Lietuvoje esančių poetų ir jų kūrybos. Dauguma dabar Lietuvoje spausdinamos vadinamos poezijos visai neatrodo esanti poezija, o tik žodžių deriniai taikstant ritmą. Gal tai dėl to, kad kūrėjai neturi laisvės ir verčiami rašyti pagal partijos liniją, negali kurti, išsireikšti kaip jaučia širdyje.

Kartais net vertimai yra pabaisėtinai sužaloti, į juos prikeriant originalo autoriaus baigsis rugp. 12.

visiškai nevertotų minčių. Kaž kodėl jau Neprikli. Lietuvos laikais žinomas vertėjas Churginas idėjo visai nebūtų dalykų, versdamas Baironą ir t. t. (lg)

• Sesele M. Christofera, dėstanti Marijos Aukšt. Mokykloje, gavo stipendiją, ir vasarai išvyksta pagilinti fizikos mokslo studijų Fordhamo Universitete, New Yorke. Ten vasarinis kursas prasidės liepos 6 d. ir kergiant originalo autoriaus baigsis rugp. 12.

Mes mokame
4%
Išleista 1914 m.
Kapitalas \$5,000,000.00
August Salickas, Prezidentas

MIDLAND
Savings and Loan Association
ANT VISŲ SĄSKAITŲ
Kiekviena sąskaita iki \$10,000. - apdrausta Federalinėje Draudimo įstaigoje.
4038 ARCHER AVENUE
CHICAGO 32, ILL.
Tel. LA 3-6719

1909 1960

STANDARD FEDERAL

Chicagos stipriausioji įstaiga

Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams

• Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutauptysite.

DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager

TURTAS \$75,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$6,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt., nuo 9 v. ryto iki 4 v. p. p. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidarama

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekantį:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas FRontier 6-1882

Planingas taupymas visada moka gerus

DIVIDENDUS!

Nuo 1905 metų, t. y. nuo pirmos įsikūrimo dienos,

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

nuolat išmokėjo aukštus nuosimčius savo taupytojams

4%

Metinis dividendas išmokamas birželio 30 ir gruodžio 31 d. d.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK RD. • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

NAUJŲJŲ MADŲ

Kampinės sofos ir kitokie baldai

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 West Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmą, ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6. Sekm. 11-5

Lietuvių Prekybos Namai

Naujausi Svečių Kambario Baldai
IŠ ITALIJOS

Didžiulis pasirinkimas svečių kambario, valgomųjų, miegamųjų, televizijos aparatų, virtuvės šaldytuvų, pečių, formica stalų.

Puikiausios sofos importuotos iš Italijos su travertino marmūro staliukais nuo **\$100—\$250**

Foam Rubber kėdės, patogios ir modernaus stiliaus po **\$49.00**

Komodos su veidrodžiais, likusių nuo **\$49.00**

Puikiausios svečių kambario stalinės lėmpos, įvairių spalvų, po **\$3.00**

9x12 Nylon kilimai, po **\$29.00**

7 dalių valgomojo kamb. baldai, riešuto medžio **\$149.00**

3 dalių riešuto medžio miegamieji su šlifuto stiklo veidrodžiu **\$149.00**

Šaldytuvai-Frigidaire, Gen. Electric po **\$175.00**

"rimui porcelano pečiai, po **\$99.00**

Brangūs kilimų pavyzdžiai, 27x54, vertės nuo **\$25, dabar \$5.00**

Didžiulis pasirinkimas sofų, valgomųjų, sienų nuo sienos kilimų, vokiškų importų radijų ir fonografo.

Visos prekės be brokų, be sugadinimų. Jaunavedžiams viskas vieniems metams išmokejimui be procentų.

KAS TIK TURI GERĄ SKONI
VISKĄ PERKA PAS LIEPONI.

FURNITURE CENTER, INC.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

3207 So. Halsted St. Tel. Victory 2-4226

VAL.: Pirmad. ir ketvirtad. 9 iki 9 v.

Kitom dienom 9 iki 6 v.

Sekmadieniais 12 iki 5 v.

Aktyvus kultūrininkas

Kun. dr. I. Urbono sidabrinio jubilėjaus proga

DR. P. CELIESIUS, East Chicago, Ind.

1). Pirmoji pažintis

Kaip šiandien menu 1930 — Vytauto Didžiojo — metų rudens iš naujai stojusių į Kauno kunigų seminariją vieną mėlyną, raudonskruosį, aukštą plaukų garbena būdingą, nedrąsiai patarnaujantį klerikų valgykloje prie stalo, kuklios išvaizdos, bet nuosirdaus žvilgsnio jaunuolį. Po pietų laisvalaikio susipažinęs patyriau, kad jis yra kilęs iš mielos Dūkijos Nemunaičio apylinkės, pasakiškos šilais, ežerais ir Nemunu puoštos, Valėniškių kaimo Andriaus ir Marcelės Karkauskaitės Urbanavičių septynvaikės šeimos antras sūnus Ignas Urbanavičius (dabar sulietuvinta Urbanas pavarde). Vadinasi, sulaukėm dar vieną katiną į kunigus neturtingai Kaidėdorių vyskupiją, kurios klerikų skaičius visada būdavo mažiau, sava kunigų seminarijoje iš visų Lietuvos vyskupijų. Dėl jo atviro būdo ir džiūskio nuosirdumo draugų neturėjo. Pamėgė jį ne tik aš (mūdievių draugystės nepajėgė nutraukti nei karas, nei tremtis, nei svetimas krašte blaškantis pastoracijos darbas), bet visi, su kuriais tik teko jam susitikti, ar bendrai dirbti, tiek lietuvių, tiek sveitimačių tarpe. Žiūrint po jo sielos akinius, manau, galima būtų teigti — gyvenimas yra toks gražus, kad jame nėra visai priešu, o yra tik draugai, prieteliai ir geri žmonės.

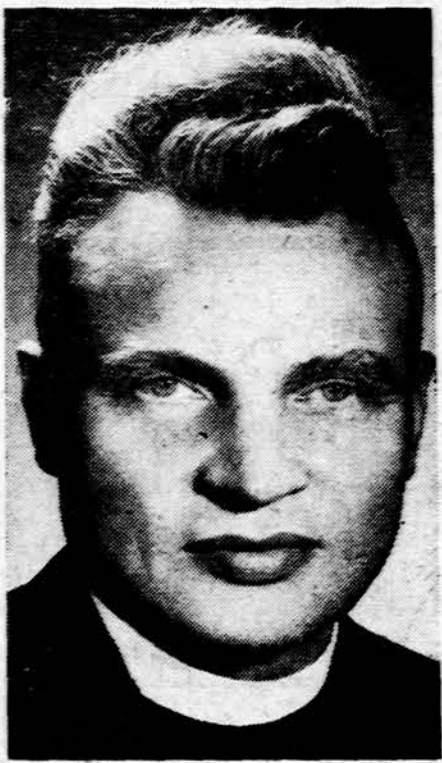
1933 m. turėjau skristi, kaip suaugęs žvirblis iš savo lizdo, iš kunigų seminarijos gyvenimo. Neįprastan, naujan kunigo gyvenimui. Pasilgdavau kunigų seminarijos draugų ir Kauno žinių. Kleriko Igno laisvą, prikaupti seminarijos gyvenimo nuotrupų ir Kauno verdančio gyvenimo žinių, būdavo tikra atgaiva. Jų laukdavau, kaip šventadienio iškilmių. Jie visada nauji, įvairūs. Juose išsakyta labai daug sklandžia ir meniška fraze. Manau šį mano teigimą pasirašytų visi jo laisvų skaitytojai ir gavėji.

1935 m. I. Urbanas, gavęs iš Kauno arkivyskupo J. Skvircėko kunigo šventimus birželio 15, Kaidėdorių vyskupijai J. Kuktos paskiriamas į Želva (Ukmergės apskr.) vikaru prie gražiabalsio, visada linksmos nuotaikos ir laimingos būsenos klebono kun. A. Deksnio. Nežinau, ar kada nors želviečiai katalikai buvo laimingesni už tuos, kuriems teko gyventi ir melsis prie jų parapijos kunigų A. Deksnio ir I. Urbono. Vienas gražiabalsis tenoras, antras įdomus pamokslininkas. Baigia, būdavo, pamaldos, o žmonės nė krūst iš bažnyčios. Žiūri į altorių ir laukia dar kažko daugiau. „Eik tu jiems pakalbėk dar keletą minučių“, sako kun. Deksnys, „arba aš eisiu jiems pagiedoti litanią“. Ir užtraukia gražių tenoro balsu bažnytinės dvasios nuotaiką vieną iš kurių nors litanių. Minia įsijungia, ir pakaitomis giedojimas virsta abipusiu hipnotizuojančia malda. Kartais nepakakdavo vienos iš litanių. Reikėdavo pridurti ir antrą. Atsigirdo, atsimeldę žmonės ne-

skuba namo. Bet, išėję iš bažnyčios, dar suvirsta kieman prie klebonijos duris ir žiūri į save kunigus, laukia iš jų malonaus žodžio. Kun. Ignas gražios frazės, humoristinio, bet kuklaus, užkalbinimo piktis nereikia. Jis juos maloniai pašnekins ir atsisveikins iki sekantių pamaldų. Želvo praleistos jauno kunigo dienos pasiilko jo atmintį, kaip pastoracinė romantika. Jos nebegrįs niekada.

2). Katalikiškos akcijos instruktorius

Kaidėdorių vyskupijos Ganytojas J. Kukta, pastebėjęs kun. I. Urbono įgimtą socialumą, malonumą ir patrauklumą, paskyrė jį savo vyskupijos katalikiškos akcijos instruktorium, kad jis važinėdamas po vyskupijos pa-

Dr. Ignas Urbanas

rapijas, rūpintųsi jų katalikiškų organizacijų, o ypač jaunimo, įkūrimu, palaikymu, stiprinimu, — rūpintis katalikiška akcija. Kai kurie klebonai su nepasitikėjimu sutikdavo jauną kunigą. Bet su juo pasikalbėję, arčiau susipažinę ir pajutę jo nuosirdumą, vėliau laukdavo jo kaip mylimo svečio ir įdomybės teikėjo. Mat, kun. Ignas susitikdamas su įvairiais „akcininkais“ Kaune, mokėdavo iš jų išsiuptyti naujausias tiek užsienio, tiek vidaus nerašytas žinias ir vėliau, besilankydamas parapijose, pasidalinti jomis su niekais konfratrais. O kas gi tokių žinių nelaukia? Dažnai ir pats vyskupas jį įgaliodavo su-eiti su aukštesniais pareigūnais ir pasikeisti reikiamomis žiniomis. Tokiu būdu kun. Urbanas tapo plačiau žinomas ir už vyskupijos ribų. Buvo tarsi tarpdiecinis kunigas. Jis tapo tarsi vaikščiojanti Lietuvis „į žemiųjų žmonių“ enciklopedija. Apie ką tik užsiminsi, jis kiekvieną žiną, pažįsta ir gali trumpai apibūdinti.

3). Delegatas į Pax Romana Kongresą

Prieš pat antrąjį Pasaulinį karą 1939 metų vasarą tarptautinė katalikų studentų organizacija „Pax Romana“ rengė savo kongresą J. A. V. I. tų kongresą Kaidėdorių vyskupas dele-

gavo atstovauti kun. I. Urbaną. Idomi ir draugiško nuotaikoj vyko paksromaniečių studentų kelionė iš Europos į Ameriką. Dar įdomesnės buvo plenumo ir paskirų sekcijų paskaitos New Yorke ir Washington. Tik gaila, tą gražią nuotaiką sugadino kongreso eigoje prasidėjęs II Pasaulinis karas. Po kongreso dalyviai pasklijo kiekvienas kas sau. Kun. Ignas iš Washingtono leidosi Chicago, Eastonan, Worcesterin aplankyti savo giminių. Daug kas gundė jį pasilikti Amerikoje, kol praeis karo pavojai ir paaiškės jo rezultatai. Tačiau jis, pasižadėjęs vyskupui nepasilikti žavingoj Amerikoje, bet grįžti atgal į vargingą Kaidėdorių vyskupiją testu pastoracinės misijos, pakluso ganytojo balso ir grįžo pačiam neramiausiam laikui. Sekančią vasarą, bolševikams okupavus Lietuvą, kun. I. Urbanas pasiliko be vietos, nes kapelionavimas ir katalikiška akcija tapo labai „nemoder-nūs“ dalykai.

Vokiečių okupacijos laike kun. I. Urbanas buvo vyskupo paskirtas Aukštadvario Vidurinės Mokyklos ir ten pat Mer-gaičių Ūkio Mokyklos kapelionu. Jis, be kapelionavimo, dėstė ir kitus dalykus, kol antroji bolševikinė okupacija priver-tė palikti mylimą Lietuvą, jos jaunimą ir atsisveikinti su katalikiška akcija, perimant savą misiją į užsienį ten, kur spie-sis benamiai lietuviai ir lietuviš- kas jaunimas.

4). Bonnoje tarp lietuvių studentų

Karo audra išblaškė lietuvių po įvairias šalis. Kun. I. Urbanas, atvykęs Freiburgan — Br., pusę metų vikaravo pareinęs miestelyje, vokiečių katalikų parapijoje. Antrą pusę praleido pasakiškam Schwarzwalde, kapelionaudamas seselių uršuliečių vienuolyne. Sunkesniais momentais suvedavom pėsti numa-tyton kalnų pašlaitės pasitar-ti, ką toliau veikime, kai vo-kiečiai kapituliuos ir baigsis karas. Nutarėm ieškoti katali-kiško universiteto pagilinti teo-logines studijas ir šalia to pa-sirinkti iš pasaulinių mokslų širdžiai patrauklesnį dalyką.

Nutūpėm prie Reino Bonnos mieste ir įstojom Teologijos Fa-kultetan. Greitai susirinko vi-sas būrys lietuvių studentų, už-sirašiusių studijuoti mediciną, teisę, filosofiją, gamtą — ma-tematiką ir agronomiją. Viso per šešiasdešimt. Mudu ištikimi teo-logijos studentai buvome tik vienerius metus. Vėliau perėjom studijuoti Filosofijos Fakul-tetan. Kun. Ignas pasirinko mē-

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA

Vos programos iš WOPA AM. 1490 Kilocycles FM 102.7 MC. Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10-11 val. rytė. Šeštadieni ir sekmadienį 1-10 ir 9-10 val. rytė. Vakarus kas pirmadienį ir val. Rastinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Tel. RE 4-3413

NUO UZSISENĖJUSIŲ BŪVŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU AT-VIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, dr. negali ramiai sėdėti arba nakintis miegoti dėl jų užsikimšusių žaizdų, niežėjimo ir skaudėjimo senų at-virų ir skaudžių žaizdų — uždeikite LEGULO OINTMENT. Jos gydymo tytybės patvirtina, kad šis skausmą ir galimą vėl ramiai miegoti naktimis. Vartokite ją taip pat nuo skau-džių nudegimų. Ji taip pat pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIA-SIS. Taip pat pašalina peršalimo ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su-stabdo džiūvinimą odo ir perplėšimą tarp pirštelių. Yra tinkama vartoti nuo džiūvinimo, sausumo odo, dėdri-vinių odo išsiverimų ir t.t., taip pat tinka vartoti vaikams, kada pa-sirodė skaudus išsiverimas nuo vysty-kų. Ji yra gerai gydomi nuo iš-verinių odo ligų.

Legulo Ointment yra parduodama po 89 centų, \$1.50 ir \$4.00. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylin-kėse: Milwaukee, Wisconsin, Gary, In-diana, Detroit, Mi-chigan arba rašykite ar atsiųskite Money Order į —

LEGULO, Department D, 5618 W. Eddy St., Chicago 54, Ill.

Chicago Aukštųjų Lietuvos Mokyklų 4, 5 ir 6 A klasių mokiniai su mokytojais (iš kairės į dešinę): kun. J. Raibuzis, S. J., A. Dundulis, A. Šimaitienė, dir. A. Rūgytė, P. Bagdonas ir vicedir. kun. K. Peckys, S. J.

giamą dalyką — istoriją, ku-diniu dalyku. Salia to klausė dar filosofijos pas E. Rothacke-rį, T. Littą, Z. Behną ir keletą kitų. Paskutinius savo studijų metus pašventė vien filosofijai ir 1949 m. pasiekė filosofijos daktaro laipsnį.

Kun. I. Urbanas nesiribojo vien studijomis. Salia studijų jis kapelionavo studentams atlai-kydavo pamaldas su pritaikintu pamokslų kiekvieną sekmadienį ir švenčių dienomis. Be to, veikė su studentais ateitinin-kais, aktyviai dalyvaudamas diskusijose. Dėl jo gyvo būdo ir politinių spėjimųjų stude-n-tai mėgdavo laisvalaikiais už-eiti pas savo kapelioną išsiblaš-kyti, pasiklausti jo visada įdo-mia forma perduodamų žinių, pajaukauti ir nerivškai atsigaui-ti. Po to vėl visi kimba knygon ir lenktyniauja moksle, kuris greičiau baigs ir leis pas sa-vo brolius lietuvių už jūrą ma-rių. Kapelionas tesėjo iki ga-sulio. Palydėjo emigracijon visu studentus, likdamas su vienu kolega dr. Geštautu. Jėdu emi-gravo paskutiniai. Dauguma bu-vusių boniškių studentų emig-ravo į Jungtines Valstijas. Ke-letas į Kanadą, pora į Australi-ją, vienas net į N. Zelandiją ir pora į Kolumbiją.

Gerbiamas jubilaitas visada sielojasi ne tik jaunimo katali-kišku ugdymu, bet ir jo lietu-viška dvasia. Kiek galėdamas stengiasi įtaigoti jaunimą tuok-tis lietuvių su lietuviu ir pa-laikyti lietuviškos kultūros pap-ročius ir elgseną. Jis pažįsta bemaž visą J. A. V. ateitininkų jaunimą, ir jaunimas jį di-džiausia jo dorybė yra ta, kad jis pajėgia lygiai mylėti visus. Tai didelė katalikų kunigo tak-tinė dovana.

6). Kultūrinę veiklą

Kun. I. Urbanas yra plati as-menybė. Jo veikla išėina iš pro-fesinių rūmų ir leidžiasi į kultū-rinio gyvenimo plotį. Viena aplinkybė daug padėjo jo žinių ir pažinčių aktyratį praplėsti, kad jis, mažindamas gimnazijos kur-sui baigti metų skaičių, pra-šokdavo klases ir dėl to nesiri-boje viena vieta, bet keturkla-sė baigė Merkinėje, penktąją klasę Alytaus gimnazijoje, sep-tintą Kauno „Pavasario“ Su-augusių gimnazijoje, o aštuntą vėl Alytu. Būdamas gimnazis-tas aktyviai veikė ateitininkų organizacijoj, dirbo „Pavasario“ administracijoj, rašydamas įvai-rūs pranešimus ir retkarčiais ilgesnius straipsnius (įvairiais

5). Nors jubilaitas, bet dar jaunas savo dvasia

Kun. A. Deksnys (Želvos bu-vusio klebono A. Deksnio bro-lėnas) yra kun. I. Urbono spon-sorius ir dėl to pradžioje atvy-kusį Amerikon pasiėmė E. St. Louis lietuvių parapijon vika-ru. Kadangi toji parapija yra mažutė ir jai vikaras nėra bū-tinas, todėl Bellevillės vysku-pas kun. Urbaną, pramokusį angliškai, skyrė vikaru pava-duotoju ten, kur išskildavo rei-kalas. Taip per keletą metų jis vikaravo tos vyskupijos kelio-se airišiose parapijose, kol Ga-ry, lietuvių švento Kazimiero parapijos buvęs klebonas kun. I. Vichuras 1954 pasikvietė pas save darbuotis minėtos parapi-jos lietuviškojo pastoracijos.

Nuo atvykimo į Gary, Ind., jis tapo žinomas Chicago lietu-vių visuomenei kaip kunigas abstinentas „išgėręs“ (iš Ga-rys). Čia lietuvių parapija nėra didelė ir tiek buvęs klebo-nas I. Vichuras, tiek dabartinis klebonas kun. J. Danielius sup-

slapyvardžiais) ir po keletą va-landų įsipareigojo Kaune Ūkio banke, Alytuje Apylinkės Teis-mo raštiniėje. Be to, buvo dien-raščio „Rytas“ bendradarbis. Seminarijos vyriausybė jį dar jauną paskyrė naujų klerikų auklėtoju.

Kaidėdorių vyskupas pasky-rė jį, tik dvejus metus kuniga-vusį, Varėnos klebonu, po to vyskupijos jaunimo ir kat. ak-cijos direktorium, Aukštadva-rio minėtų mokyklų kapelionu ir mokytoju. Atvykusį į J. A. V. Bellevillės vyskupas skyrė jį Baltųjų Seselių Afrikos mi-sionierių kapelionu ir teologi-jos dėstytoju (1953—1954), Gary vyskupas A. Grutka pa-vedė jam dėstyti Bažnyčios is-torijos kursą Bishop Noll Aukš-tėsnėj Mokykloje. Amerikos Lie-

tuvių Kunigų Vienybė pakvie-tė kun. I. Urbaną kapelionauti visai Moksleivių Ateitininkų Są-jungai nuo 1955. Tas garbingas pareigas jis eina iki paskutinių dienų.

Be to, dalyvauja savo straips-niais spaudoje: Drauge, Lux Christi, Tėviškės Žiburiuose ir Lietuvių Enciklopedijoje. Kad ir plačiai užsiėmęs, vis dėlto su-randa laiko dar aplankyti be-veik visus Chicagoje ruošiamus kultūrinius parengimus. Yra tikra prasme lietuvis kunigas kultūrininkas. Moka su visais sugyventi, kilniai bendradar-biauti, visur palikdamas gar-bingo lietuvių kunigo vardo at-mintį. Jo kunigystės sidabrinio jubilėjaus proga linkime jam sveikatos nenuilstamai darbuo-tis ilgiausius metus.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM ON ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960

FREE ALUMINUMWARE WITH \$50.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 5 TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5 SATURDAY 9 to 1 WEDNESDAY CLOSED

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lithuania Avenue

Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus

Tel. CLiffside 4-6376

Vestuvių nuotraukos ir augstos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.

4068 ARCHER AVENUE

Tel. Virginia 7-2481

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCUTS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 8 d. p. D. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p. D. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

TV — RADJAI — HI-FI — STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISKI ORO VESINTUVAI — AIR-CONDITIONING

FRANK'S Television and Radio, Inc.

SALES & SERVICE Sav. P. Kersis, P. Endzelis, J. Bendoraitis

3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 m., visada išmokėjo taupytojams pilną indėlių sumą su augstu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžvilgiu yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvaringai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų taupytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų diduma įstaigų mokėjo tik 2% ir 2 1/2% nuosimcut. Taip pat matote ne-galite rasti saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinai. Nors nekurie skelbia esą tvirčiau ir saugiau.

Tėvų atydai — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiaame College-Bonus tau-pymo skyriuje savo vaikams. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augstus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės varduvių dovanėlės ir kiti to skyriaus taupymo veiksmų ir jaunuliams siurprizai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas \$37,000,000.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILLINOIS, TEL: GR 6-7575

Atidara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LIUWNAS, Prez.

3039 So. Halsted St.

Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai

PRISTATOM Viskius Rūšis STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGĄ

Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienį iki 3 val. p. p.

DAINA CO

Sav. inf. A. Semenas

- Televizijos
- Radijai
- Fonografai
- Plokštelės
- Elektriniai virtuvės prietaisai
- Elektr. laikrodžiai
- Rašomosios mašinos
- Radijo ir TV lėmpuės
- Visokios antenos
- Baterijos
- Dalyai
- Vėsintuvai
- Vėdintuvai
- Elektros lėmpuės

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3321 S. Halsted St.-CL4-5665

Atd. 9-6. pirm. ketv. 9-9. Sekm. užd.

PASKUTINIS ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS

(Atkelta iš 3 psl.)

ti mēgdavo po rasas basas vaikė
tioti. Vaikėdavo labai greitai
ir todėl, kurie sunkesnio
žingsnio vienuoliai vengdavo su
juo sode susitikti, kad nereiktu
paskui beveik riste su vysku-
pu bėginėti. Mariampolės ma-
rijonų sode buvo kelios dešim-
tys avilių bičių. Vasaros metu,
kad bite's kartais esti piktos
ir nemēgsta lankytojų, kartais
tekdavo matyti toks vaizdas:
vyskupas bēga, kiek kojos įkė-
ta nuo besivejančių bičių, o
paskui šaukia atnešti svogūno,
kurio patrynus įgelta vietą ne-
taip tinsianti.

Rudens metu, kada vienuoly-
no sodas būdavo pilnas vaisių,
kiekvieną rytą arkivyskupas,
pasimėš pintinę, rūpestingai
surinkdavo žemen nukritusius
vaisius ir juos atiduodavo bro-
liui sodininkui. Neteko niekam
matyti, kad jis pats būtų kada
nors bent paragavęs savo su-
rinktų vaisių. Tas darbas, ma-
tyt, tekdavo jam tam tikro ma-
lono, būdavo gera gimnasti-
ka ir juo jautėsi šiam tam nau-
dingas esęs.

Atgailai paskirdavo knygą perskaityti...

Mariampolės nemažas miestas
ir didžiulė parapija buvo rei-
kalingi daugelio knygų darbi-
ninkų. Arkv. Pr. Karevičius
stengėsi kuo galėdamas padėti
ir bažnyčioje: kasdien išsomis
valandomis klausydavo išpažin-
čių. Penitentų jam niekad ne-
trūkdavo, nes pamaldžios mo-
terėlės būtinai skverbėdavosi iš-
pažinties pas "vyskupelį". Kad
žmonėms nereikėtų ilgiau lauk-
ti, vos kelis išklausęs, tuoj sku-
bėdavo padalinti Sv. Komuniją.
I klausykla nusidėdavo įvairių
religinio turinio knygelių ir bro-
šiūrų ir jomis po išpažinties ap-
dalindavo penitentus, kartais
net atgailos paskirdamas ka-
nors perskaityti. Būdavo dėl to
kuriojo: viena labai prašmat-
ni ponitė labai jaudinos ir
savo prietelkoms pasakojo, kad
arkivyskupas po išpažinties ją
apdovanojo knygele "Nebik-
storžievis" ir liepė atidžiai per-
skaityti. Matyt arkivyskupas
norėjo ją pamokyti mandagu-
mo, kurio trūkumą buvo paste-
bėjęs.

Žemaitiškai pamokslai Suvalkioj

Didesnė šventėse mielai ce-
lebrudavo pontifikalines Mi-
šias, sakydavo pamokslus, nors
kapsai nevisada suprasdavo, ko
giedamos žemaitiškios tarmės ir
iš karto manydavo, kad arki-
vyskupas vokiškai sakęs pa-
mokslus. Beveik visi ano meto
marjonai yra jo šventinti į ku-
ngus, nes Vilkaviškio vysku-
pas mielai jam tas pareigas už-
leisdavo. Jei kas nors iš toliau
didesnė šventėse paprašydavo
kur nors atlaikyti iškilmin-
gas pontifikalines pamaldas,
mielai tai padarydavo. Kai tau-
tinių valdžia suėjo į konflik-
tą su Lietuvos vyskupsais, įvai-
rių civilinių iškilmių ir švenčių
progomis, kviesdavosi arkiv.
Pr. Karevičių atlaikyti jiems pa-
maldas. Jis iš karto tai padary-
davo, manydamas, kad jį kyie-
čiantieji tuo reikau yra kontak-
te su vyskupu tos vietos, kur
vykdavo pamaldas. Bet kai dėl
to tik vyskupo aplenkimo ir be-
jo sutikimo kvietimosi šveto
vyskupo emė susidaryti kompli-
kacijų (reikalas net Romą pa-
siekė), nuolankus vienuolis nuo
tokių iškilmingų celebrų turėjo
asisakyti.

Pačiame marijonų vienuolyne
kas savaitę kunigams sakydavo
krupščiai parengtas konferen-
cijas, vadovaudavo moralinių
praktinių klausimų nagrinėjime.
Jo konferencijos pasižymėdavo
pastoralinės teologijos giliu pa-
žinimu ir praktišku jos taikymo
tikslumu. Kurį laiką jo Nekal-
to Sv. P. Marijos Seserų Kong-
regacijos Mariampolės centrio
vienuolio kapeliono parei-
gas, skaitydamos joms savaiti-
nes konferencijas, nors tos kon-
ferencijos kai kada nedidelis iš-
silavinimo seserims atrodėdavo

"peraugštos", sunkiau supran-
tamos.

Draugystė su Ad. Jakštu

Vienuolinio neturto atžvilgiu
arkiv. Pr. Karevičius buvo la-
bai sau griežtas. Kai reikėdavo
kur išvykti (kas būdavo labai
retai, dažniausia į Kauną pas
gydytojus), pinigų pasimdavo
tik tiek, kiek būtinai reikia ke-
lionei ir numatytais išlaidoms.
Grįžęs tuoj atsiskaitydavo iki
paskutinio cento, nieko sau ne-
pasilikdamas. Niekad nesileido
pavėžinamas automobiliu. Zy-
de is veikias savo kiuinu nuvež-
davo į stotį, kur sėdavo į tre-
čios klasės vagoną, o Kaune au-
tobusu pasiekdavo reikiama vie-
tą. Atlikęs reikalus, skubėdavo
atgal Mariampolėn; nevisada
aplankydavo ir savo artimiausią
draugą A. Jakštą - Damba-
rauską. Mėgo vienuolio nuo-
šalumą ir ramybę. Bet labai ap-
sidžiaugdavo, kai vasaros metu
kelioms dienoms į Mariampolės
vienuolyną atvykdavo atostogų
A. Jakštas. Kalboms ir daugie-
kiems "ginčams" nebūdavo ga-
lo. Ir vis įvairiomis mokslinė-
mis temomis bei aktualiais kata-
likų gyvenimo klausimais.

Roševikų okupacija

Pirmosios bolševikų okupaci-
jos metais, kai vienuoliai mari-
jonai brutaliai buvo išmesti iš
vienuolyno, arkiv. Pr. Karevi-
čius kurį laiką prisiglaudė Ku-
laivoje, o vėliau gyveno Ma-
rijampolėje senoje sulūžusioje
lušnelėje drauge su keliais se-
nesnio amžiaus broliukais, kan-
triai nešdamas okupacijos tre-
tinio vargus. Vokiečiams užė-
mus Lietuvą, vėl galėjo apsigy-
venti vienuolyne, kur užklupo
antroji bolševikų okupacija sun-
kiai sergantį pūslės sutrikimu.
Rusams užimant Mariampolę,
senelis arkivyskupas jau buvo
be sąmonės. Vokiečiai jau buvo
paėgę, o lietuviai gydytojai
pasitraukę iš miesto: nebuvo
galima prisaukti gydytojo pa-
galbos. Tik rusų kariuomenės
užėjus, buvęs surastas kariuo-
menės gydytojas, kuris ligoniui
pagelbėjęs ir taip išvengta mir-
ties. Bet ligos antpuoliai vis daž-
niau kartojosi ir 1945 m. gegu-
žės mėn. 30 d. visiškai nutraukė
jo gyvenimo siūlą. Dar anksti
prieš mirtį priprašė, kad jam
būtų nupirkta labai paprastas,
be jokių papuošalų, karstas.
Norėjo savo akimis pamatyti
buveinę, skirtą jo kūniui ligi at-
sikičimo dienos. Tasai karstas
stovėjo vienuolyno palėpėje,
kur kartais nueidamas paban-
dydavo jame atsigulti, tarsi pa-
tikrindamas, ar bus patogus...
Taip rengėsi prie mirties.

Po mirties Kauno dvasiškijs
norėjo turėti paskutinio žemai-
čių vyskupo kūną Kaune, ka-
teodor požemyje, šalia vyskupo
Valančiaus, Palūlionio ir Cir-
tauto. Ten palaidotas laukia
paskutinio teismo dienos.

Atsiminimų rankraščiai

Kelerius metus prieš karą,
vis iš šalies raginamas, emėsi
rašyti savo ilgo gyvenimo atsi-
minimus. Juos rašė labai stro-
piai, faktus, vietas, datas ir as-
menis patikrindamas iš kitų
spausdintų šaltinių. Norėjo, kad
jo atsiminimai būtų visiškai
tikslūs ir teisingi. Net ir kalbą
davė jį geriau mokantiems pa-
rašyti. Savo atmintimi, kaip
dažnai daro atsiminimų rašyto-
jai, nepasitiki. Todėl jo atsi-
minimai, kurių turėjo būti po-
ra nemažų tomų, jei rankraštis
nėra praužęs ir jei bus kada
nors atspausdinti, bus skaitomi
kaip istorija, bet ir bendresnė-
ji ano meto Bažnyčios gyvenimo
įvykiai ypačiai Rusijoje, kur
arkiv. Pr. Karevičius praleido
didesnę ir pačią gražiausią sa-
vo gyvenimo dalį.

Suvalkiečių pamiltas

Arkiv. Pr. Karevičiaus asme-
nybė nušvito visu grožiu krikš-
čioniškoms dorybėmis kuklia-
me vienuolio nuošalume. Sa-
vęs išsižadėjimas, pamaldumas,
nuolankumas, klusnumas, ne-
turtas padarė iš jo pavyzdinę

Pirmieji lietuvių laikraščiai ir žurnalai atgavus spaudos laisvę

švento gyvenimo vienuolį, už ku-
rį pavyzdinesio Marijonų Vie-
nuolija nėra turėjusi. Jei žemai-
čiai nelabai džiaugėsi gavę vys-
kupą suvalkiečių, tai suvalkiečiai
tieciog pamiršo Mosėdžio para-
pijos žemaitį, kurį vadino "mū-
sų arkivyskupas". Jam kur
nors išvykus, visi jo pasigėsa-
vo, visi laukdavo. Jis buvo krikš-
čioniško ir apaštališko gyveni-
mo šviesa visiems, kur tik jis
pasirodydavo, su kuo tik susi-
tikdavo. Dievo Tarnos arkiv.
Jurgio Matulio sukurtą vie-
nuolio idealą arkiv. Pr. Karevi-
čius buvo pilnai pasiekęs ir
vykdęs.

MOKSLEIVIŲ VASAROS ATOSTOGOS

Baigiasi mokslo metai. Ką mū-
sų mokiniai veiks atostogų me-
tu? Aišku, atostogų laikas
turi būti poilsui ir pramogoms.
Bet ir poilsis su pramogomis
gali būti taip organizuojamas,
kad būtų ne mažiau vertingas
ir už darbo laiką. Ir čia reikia
prisiminti lietuvių jaunimo va-
saros stovyklas.

Lietuvistikos klasėse vieni
mūsų mokiniai mokosi geriau,
kiti blogiau, bet visi jie savitar-
py vartoja lietuvių kalbą. Lie-
tuvių kalba čia palikusi sveti-
mos kalbos teisėmis, kuria sun-
kiausi išsireikšti dėl neįprasto
ir žodyno neturtingumo. Ogi ka-
da nors neišsivengiamai ateis lai-
kai, kad mūsų karta pasitrauks

iš gyvenimo ir šis jau dabar
lietuviškai nemėgstas nei kal-
bėti, nei skaityti jaunimas tada
bus lietuviškos palikties. Už
tai dėl šios ne visai aiškos atei-
ties dabar neužtenka bėdovoti
arba sąžinę raminti nors šį tą
padarius. Ne, dabar turi būti
panaudotos visos turimos prie-
monės, turi būti veikiami pa-
gal įtikslą, tikrai nuvedantį
planą, kad mūsų jaunuoji karta
ne tik lietuviškai kalbėtų, bet
ir norėtų lietuviškai kalbėti,
kad ne tik laikytųsi lietuviškų
paprūčių, bet ir norėtų jų pa-
prūčių laikytis.

Rudenį į klasę vėl mokiniai
susišals, mokytojas suoliuos
vėl atras gerus pažįstamus. Ir

NAUJAI ATIDARYTA MODERNISKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ MARQUETTE FURNITURE CO.

Antanas Peškys ir E. V. Zukauskas, savininkai
6222 South Western Ave. (prie 63-čios)
Chicago 36, Ill. Tel. Prospect 8-8526

Baldai: VALGOMIESIEMS, MIE-
GAMIESIEMS, SALONAMS, KAM-
BARAMS, KUCIAMS, SPAUSDINTŲ
* POTELIAI * STALAI *
* MIEGAMOS SOFOS * VESINTU-
VAI * VOKIŠKI RADIO APARA-
TAI SU PATEFONU IR BE IR KL.
Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9
val. r. iki 6 val. vak. Pirm. ir Kettv.
nuo 9 val. r. iki 9 val. vak. Ir sekmd. nuo 2 val. p. p. iki 6 val.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nuolat augančio skaičiaus mūsų klientų patogumui,
MŪSŲ IMONĖ,
veikianti pagal betarpių sutartį su Inturistu nuo 1947 m.,
PERSIKELĖ Į ŽYMAI ERDVESNĖ PATALPĄ
to pačio pastato 19-me aukšte.

Čia Jūs rasite didžiausią pasirinkimą reikalingų siuntiniams sudaryti
daiktų.

IVAIRIAUSIŲ PREKIŲ
Užsakyti ir įsitikinti vietoje.
Reikalaukite mūsų katalogų.
Klientų automatinės naudojasi nemokama vieta garaže.

Phone: WA 2-9354

CENTRAL
PARCEL
SERVICE,
INC.

220 S. State St.
Chicago 4, Ill.

Eugenia's Beauty Salon
2652 W. 47th St. Tel. Lafayette 3-5586
Pusmetiniai, plaukų dažymas, kirpimas,
galvos masažai (scalp treatments), veido
masažai (facials), plaukų, veido ir rankų
prižiūra. Antakių dažymas bei manikiū-
ras.
Valandos 9-6 Vakaraais pagal susitari-
mą. Pirmadienį uždaryta.
Savininkė EUGENIA ŽYGIENĖ

iš pirmojo su klase pasikalbė-
jimo į pačią geriausią pusę
išsiskirs tie mokiniai, kurie va-
saros atostogas praleido geroje
lietuviškoje aplinkoje.

Cia nėra reikalo sudarinėti
lietuviškų vasaros stovyklų sa-
rašą, kiekviena stovykla žada
daug gero. Bet tik reikia pri-
minti, jog, mūsų lietuviškų
tikslų siekiant, vasaros stovyk-
los yra nieku kitu nepamaino-
mi šėmos ir mokyklos ta'kinin-
kai.

Vasaros stovyklos bent mies-
tų mokinams yra būtinos ir
bendrojo auklėjimo bei moky-
mo reikalui. Miestas sunaikina
vaiko natūralias gyvenimo ir
veikimo sąlygas. Savoję apylin-
kų gatvės ir ielos vaikui jau
nubūdę iki įgrįsimo, o apie
čia pat užmiečio gyvenimą, apie
paukščių gyvulius, žuvis
jis žino tik iš knygų ir krautu-
vių. Ir geriausiai iliustruotos
knogos neatstoja tikrų daiktų.

Pasiba'štinai nesudėti gą
vaizdų ir papūdžių bagažą daug
vaikų parėjo kino ir televizij-
jos vaizdais. Bet ir čia vaikai
tėra pasijus vaizdų ir veikimo
stebėtojai. O ir jie patys labai
norėtų veikti. Dažnai jie vien
dėl to darosi ir išdykę ir nepa-
klusūs, mėgdžioja matytų arti-
stų manieras ir pn. O šis tik-
rųjų jems reikia to gyvenimo,
kurį savo amžiuje jie turi turė-
ti.

Ir čia kelias veda tiesiai į va-
saros stovyklą. J. K.

KRONIKA

• Lietuviai veržiasi į mokslus.
Toronto Universitete, Kanadoje,
gavo diplomus: architektūros
dipl. Natalija Šalkauskaitė, in-
žinerijos — R. L. Sinkus, odo-
to'ogijos Judita Matulionytė,
ekonomijos mokslų A. V. Priše-
pionka, moderniųjų kalbų E.
Krikščiūnienė, muzikos — V.
Ziemelytė. Humanitarinį fakul-
tetą baigė: G. M. Norkutė, R.
V. Dagilis, K. A. Poškus ir J.
M. T. Vaštokienė. Lietuviškai
skamba taip pat dar "frys pa-
vardės: J. M. Plusciauskas, p-
Bambulis ir J. Burkus. Gal būt
lietuviškos kilmės yra ir J.
Schewchun, baigęs elektr. inži-
neriją; Mrs R. Rugelis — filo-
sofija.

Visi Pittsburgho lietuviai!

KLAUSO IR REMIA
Pittsburgh'o Lietuvii

Katalikų Radijo Programa

vadovaujama —
Lietuvos Vyčių Pittsburghe
JI TRANSLIUOJAMA
IS STIPRIOS IR GALINGOS

WLOA

RADIO STOTIES BRADDOCKE

Kiekvieną sekmadienį nuo
1:30 iki 2:00 val. p. p.

Visais reikalais kreipkitės šio ad-
reso: Lithuanian Catholic Hour,
Radio Station WLOA, Braddock
Pennsylvania.

GERA ŽINIA ŽMONĖMS KURIE SIUNČIA PINIGUS ARBA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

10 RUBLIŲ
(NE 4) už vieną dolerį

Dabar mes jau išmokėsim
Siunčiant pinigus per
mūsų banką!

LIETUVĄ

Pristatymas garantuojas
ir gausite kvitą su jūsų gi-
miniu parašu. Daug kas
ankščiau susidavę siunti-
nius dabar siunčia pini-
gus. Dėl pilnesnių infor-
macijų rašykite arba
skambinkite

AMALGAMATED BANK
111 S. Dearborn Street
Telephone FRanklin 2-4100
Member Federal Deposit
Insurance Corporation
Chicago 90, Ill.

Tame universitete dar studi-
juoja: muzikos fak. pirmus me-
tus baigė D. F. Skrinkaitė,
dėdantrijos fak. II kursą baigė:
P. A. Dailydė, D. E. Kisieliūtė
ir V. D. Kvedaras; paruošia-
majį predental kursą baigė D.
S. E. Ga'auskaitė, S. Pr. Kaz-
lauskas ir A. M. A. Sapokaitė.

• Vlodo Jakubėno fortepijono
mokinių rečitalis įvyks Jaunimo
Centro salėje penktadienį, bir-
želio mėn. 10 d. 7 val. vakare.
Dalyvaus netoli 40 mokinių, jų
tarpe nemažai pažengusių; jų
tarpe bus ir laimėjusių premi-
jas per įvairius konkursus, kaip

Alvydas Vasaitis, Marytė Vil-
kaitė, Izolina Jovaišaitė, Rita
Jaraitė. Alvydas Vasaitis atliks
drauge su mokytoju dviem forte-
pijonais pirmą dalį iš R. Schu-
manno fortepijono koncerto.

Lietuvos istorija,

Dr. Daugirdaitė-Sruogienė,
vadovėlis lituanistinėms mokyk-
loms ir tėvams, vaikus su Lietuvo.
praeitimi norintiems supažindinti
namuose. Knyga iliustruota, kie-
tais viršeliais, 204 pusl. Kaina \$3.
Gaunama "DRAUGE"
4545 W. 63rd St., Chicago 29, Ill

INVENTORINIS ISPARDAVIMAS

JAU DABAR PATS LAIKAS SIUSTI DOVANAS
VELIKŲ ŠVENTĖMS!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno-
nų, šilko, nylosn, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui
artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas!
Gavome specialių medžiagų palams kaip vyru, taip ir mo-
terų: Veliūro, ciničios ir "needlepoint", kuriuos dar galima
susipėti pasiūsti artimiesiems Lietuvo.

Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS
KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai
yra \$9.80, dabar už jarda tik... \$4.50

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir
moteriškiems kostiumams tikrai... \$1.89

48 colių užtaidoms bel uždaugoms medžiagos vertės iki
\$2.98, tikrai... \$1.19

Pirkę medžiagos daugiau už \$20.00, gaus nemokamai medžiagos
vienai suknelei. Ypatingai didelis pasirinkimas vilnonių
ir šilkinų medžiagų suknelėms.

Cia jūs rasite didelį pasirinkimą inpliams medžiagų:
nuotakoms "lace" satino, taffeta, "brocades", aksomo, Shan-
tung šilko ir kt. Yra liekanų medžiagų pamušalams už ypa-
tingai žemas kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1 1/2 bloko į pietus nuo
Roosevelt Ed. Atidara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.
Uždaryta pirmadieniais.
Tel. MOroe 6-8152. FREE PARKING — kitoje pusėje gatvės

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Telef. Prospect 6 2113

PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDZIUS

DESRAS — ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIBU-
LINES, CESNAKINES, ŽEMAITISKAS, MEDŽIOKLINES, BEI
ŽALIAS desras virinui

Cia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTENOS, VER-
SIENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARSENA IR PAUKŠTENA.
Taip pat pardavome: Lietuviškus sūrus, slystą, saldinius ir viso-
kias deikates. Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak.
Šventadienis nuo 9 val. ryto iki 1 val. val. po pietų.

California Beauty Salon

2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271

SPECIALIAI

Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai, Indivi-
dualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver
blonding, švelnius, natūraliai atrodantys pus-
metiniai.
Antradi., trečiadi. ir šešt. iki 5 val. vakaro
Ketvirt. ir penkt. iki 9 val. vakaro.
Pirmadienis uždaryta.
BARBARA ROGO, Savin.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus
ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad
jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimei išti-
kus neturėtis jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St. Room 800

Telefonas CEntal 6-5206

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Lietuvių biologijos darbai parodoje. Chicagoje įvyko keletas mokyklų parodų, ir čia gerai pasirodė visa eilė lietuvių su savo darbais biologijoje. Šv. Ksaverio Kolegijoje įvyko sioje rajoninėje parodoje laimėjo pirmo laipsnio pagyrimą T. Iškūrimas, Lietuvos Maisto Bendrovės, R. Viršilaitė, R. Cesaitė, D. Vilkaitė, E. Lamsargytė, I. Bendoraitytė, R. Jurkūnaitė, B. Jasaitė. Antro laipsnio pagyrimą: L. Gestautaitė, A. Savokaitytė, R. Tranaitė, P. Miskutė, Z. Acalinaitė, M. Rudytė, L. Savickaitė, M. Sinkutė, L. Mockutė, K. Lukaitė, M. Mikalauskaitė, M. Greičiūtė, Z. Numgaudaitė, L. Kanavolaitė, L. Nakutytė, S. Barzdaitė, Ch. Žukaitė. Trečio laipsnio pagyrimą: S. Kulmatickaitė, J. Adamaitytė, J. Gližerytė, R. Minkevičiūtė, I. Petravičiūtė.

Geresnieji darbai buvo išstatyti De Paul Universiteto parodoje, kur dalyvavo visos Chicago katalikų aukšt. mokyklos, ir čia laimėjo pirmo laipsnio pagyrimus: J. Stanulytė, R. Cesaitė, D. Vilkaitė, A. Viršilaitė, T. Sutkaitė, E. Lamsargytė, R. Jurkūnaitė, I. Bendoraitytė, B. Jasaitė.

Patys geriausi darbai dar buvo nugalėję ir Urbanos universitetą, į visos Illinois aukšt. mokyklų parodą, kur pirmo laipsnio pagyrimą laimėjo E. Lamsargytė studija: "Kodėl Chicago uolose gali augti augalai?" Antro laipsnio pagyrimą pelnė T. Sutkaitė ir R. Viršilaitė studija: "Radiacijos padariniai į vištų embrionus" ir I. Bendoraitytė su R. Jurkūnaitė darbas: "Plikumo pobūdis ir jo statistika", taipgi B. Jasaitė studija: "Ryšys tarp akių spalvų ir regėjimo". Mokyklos laikraščiai "The Maria Herald" buvo įdėtos nuotraukos, pavaizduojančios darbus: D. Vilkaitės "Audinio paruošimas elektroninei mikroskopijai", taipgi įdėta nuotrauka E. Lamsargytės darbo apie Chicago uolas.

Biologija Marijos Aukštesn. Mokykloje dėsto seserys M. Eleonora, M. Pija, M. Ričarda.

• Jaunųjų kūrybos almanachas. Chicagoje Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla išleido savo 1960 metų metraštį, kurį redagavo Janina Konaukaitė, Jonas Šalkius, Alvydas Bičiūnas, Dalia Indreikaitė, Laisvūnas Skeivėlas ir Nijolė Radvilaitė, globojant mokytojus Domini Veličkai ir Aleksandrui Dundulini. Metraščio pradžioje supažindinama su mokyklos vadovybe, su abiturientais. Toliau — mūsų jauniasųjų rašiniai iš Lietuvos istorijos, literatūros, socialinės ir lituanistinės temomis, eilėrašiai, beletristiniai bandymai, minėjimų, koncertų, vaidinimų, parodų aprašymai. Leidinys turi 76 pusl., viršelį A. Bičiūno, užsklandos V. Binkytės ir A. Bičiūno, nuotraukos J. Račkausko ir J. Grabausko, išleido Č. A. L. Mokyklos Tėvų Komitetas.

• Lietuvių dailės darbai Šekspyro festivalini. Dail. A. Tamošaitienė kasmet gauna pakvietimus dalyvauti Kanadoje ruošiamose Šekspyro festivaluose, kurie kasmet įvyksta Stratford, Ont. Šiais metais mūsų dailininkė ten išstatys kairytinius sienuos kilimėlius, austus lietuvių tulpių ir paukščių raštais. Šiuo metu dail. A. Tamošaitienė baigia austi itin puošnų Vilniaus krašto tautinį drabužių vilnietei A. Bukšnienei, Omaha, Nebr. Anksčiau išaudė Mažosios Lietuvos tautinį drabužių rašto J. Ciešo dukrai Ramintai.

• Lietuvių kalbos tyrinėtojas. Gegužės 2 d. suėjo 75 metai, kai mirė Leopoldas Geitleris, čekų kalbininkas, Pralios Universitete praėjo šimtmečio pabaigoje dėtis lietuvių kalbą. Jis 1873 m. keliavo po Lietuvą ir yra išspausdinęs eilę knygų apie lietuvių fonologiją, tarmes, davęs kitų studijų apie Lietuvą. Mirė jaunas, teturėdamas 38 m. amžiaus.

• Studijų darbas apie lietuvių Sibiro tremtinę. Northwestern Universitete bebaigianti žurnalistikos studijas Nancy Hwastecki savo moksliniam darbui, siekiant bakalaureato laipsnio, profesorius patarta, pasirinkti parašyti studiją apie pergyvenimus buvusios Sibiro tremtinės Onos Prunskienės, dabar atvykusios į Chicago. Ta proga amerikietis žurnalistas pagrindinai išstudijuoja padėtį okupuotoje Lietuvoje, sąlygas Sibiro tremtyje, panaudodama taipgi anksčiau per Kongreso komiteto apklausinėjimus surinktą medžiagą. Vėliau ši savo bakalaureato diplomui gauti darbą žurnaliste Hwastecki ruošiasi paskelbti amerikiečių žurnale.

• Lietuvių moksleivių poezijos antologijoje. Amerikiečių leidžiamoje "The Anthology of High School Poetry", išleidžiamoje kiekvienų mokslo metų pabaigoje, šiemet telpa eilėraščių šių lietuvių, lankančių Marijos Aukštesniąją Mokyklą Chicagoje: A. Petrošūtės "Homework", E. Benaitytės "Contrast", A. Zailskaitės "His Heart's In Our Home". E. Benaitytės eilėraštis buvo atspausdintas "The Maria Herald" laikrašty.

• Rinktinė — lic. viškoji "Reader's Digest" išleido jau savo 5 numerį. Iš įvairių lietuvių laikraščių ir žurnalų čia duodama eilė straipsnių apie Lietuvos miestus (Kaunas, Šeduva, Klaipėdos miesto paėmimas), apie didžiuosius lietuvių žmones (P. Vaičiūną, L. Ivinskį, A. Vanagaitį, Lietuvos kariaus Morką), apie įvairias organizacijas (Šaulių Sąjungos rove, Riteriai, Mūsų politinės sąvejos, Pirmasis lietuvių kongresas). Duodama ir įvairios kitos medžiagos.

• Pulgio Andriusio apysaka "Rojaus vartai" jau pasiekė skaitytojus. Knyga turi 108 pusl., išleido Nida, Londone. Tai jau 28-tas Nidos Knygos Klubo leidinys. Knygos turinys — trijų vaikų (nuo 4 iki 12 metų amžiaus) dienos Lietuvos kaime. Veikalo turinys atitinka susietas su mūsų liaudies buitimi. Gyvi dialogai. Apsčiai lyrikos ir saulėto humoro.

• Kun. Feliksas Gureckas paraišė disertaciją "Šv. Trejybės gyvenimas žmogaus sielos pagal Cirilo Aleksandriečio raštus". Disertacija rašyta lotynų kalba. Rudenį ją Dominikonų Studijų Namuose, Chicagoje, gins filosofijos daktaro laipsnui gauti.

• Dr. Milda Budrienė buvo kelios dienos išvykusi į Bostoną susipažinti su naujais metodais pagelbėti šienlige sergantiems; gerų rezultatų atsiėmė vienu sezoniniu įšvirkštimu, panaudojant tam specialius preparatus. Tas naujas būdas dabar dar giliau studijuojamas kelių universitetų.

• Lietuvos dailininkų parodoje Maskvoje buvo išstatyta apie 60 kūrinių dailininkų Gudaičio, Savicko, Jurkūno ir Makūnaitės; paveiksluose ir piešiniuose vaizduojamas žvejų ir kaimiečių gyvenimas, Lietuvos gamtovaizdžiai, Vilniaus ir pajūrio vaizdai (E.).

• Ciurlionio Meno Muzėjus Lietuvoje gavo kelis šimtus rytietiško meno kūrinių — keramikos dirbinių, bronzos liejinių; netrukus gaus rytų porcelano kolekciją.

• Joana Beleckaitė-Vaštokienė Kanadoje laimėjo karalienės Elzbiotos II stipendiją \$2,500. Studijuos meną ir archeologiją.

Petras Vaičiūnas — Lietuvoje miręs mūsų poetas ir dramaturgas

ruošdamasi profesūrai. Jos vyras Romas Vaštokas ruošiasi archeologijos daktaro laipsniui.

• Dr. A. Tarulis baigia ruošti naują knygą.

Psichiatrio priekaištai filmams ir TV

Dr. Fr. Wertham, aukšto išsimokslinimo psichiatras parašė studiją "Kaip filmai ir televizija veikia į vaikus". Ta jo strapsni dienraštis "Chicago Sun-Times" (V. 26) cituoja dr. W. Alvarez, pritardamas šioms mintims: "Kodėl jūs auginate vaikus, maitindami juos kriminaliniais paveikslais? Ir dėl ko tuos pačius laiku stebėtės, kad didėja nepilnametėjų nusikaltimai? Kodėl mes turėtume pastoviai savo vaikams rodyti pavaisius, kaip žmonės žudo kiti kitą, sužėdžia, parmuša, kankina, subado, beveik pakaria? Argi tie vaizdai nepadaro kankurams vaikams žalos?"

Dr. Wertham viename mieste ištyrė vienos savaitės televizijos programas iki 9 val. v. ir nustatė, kad buvo parodyta 161 nužudymas, 60 vadinamų pateisinamų užmušimų, dvi sauzudybės, 192 bandymai nužudyti, 83 plėšimai, 15 pagrobimų, 24 sąmokslai nužudyti, 21 išsilaužimas iš kalėjimo, 7 bandymai nulinčiuoti, 6 išsprogdinimai dinamitu, 11 atėmimų pinigų, du padėgimai, 2 torturų atvejai, nesuskaitomos ilgos ir brutaliausios muštinės, grasinimai užmušti, mušimai ir negerbimai moterų bei vaikų.

Dr. W. Alvarez kartoja vaikų globos įstaigų tarnautojų ir eiles teisybę žodžius, kad šitoks nuolatinis auklėjimas nusikaltimuose turi turėti įtakos į nevirtus vaikus.

Dr. Wertham ir dr. Alvarez primena, kad filmų gamintojai yra jautrūs visuomenės nuomonei, ir jeigu atsirastų žmonių, kurie (bent 50 iš vieno miesto) parašytų, kaip jie nusivylę filmais ir televizijos programomis, ir rengiasi išmesti savo televizijos aparatus į šiukšlyną, greit būtų pastebimi pasikeitimai.

JAV laikraščiai svetimomis kalbomis

Šią vasarą iš spaudos išeina nauja knyga apie ne anglų kalba leidžiamus laikraščius šiame karšte. Veikalo vardas: "In Many Voices; Our Fabulous Foreign Language Press" (190 pusl., \$3.50). Leidžia Norman College, Norman Park, Georgia. Knygos autorius — Edward Hunter. Jis pažymi, kad JAV-se yra leidžiama keletas šimtų laikraščių 40-čia svetimų kalbų.

įtaisas bus aukštesnis už 60 aukštų namą ir jį bus galima sukalti. Tai bus didžiausia judinama struktūra pasaulyje. Galės apsukti aplinkui ir į šonus galės pasvirti iki 90 laips. Kainuos \$9,010,000. Tas radijo teleskopas skėtas sekti įvykius telmosioje erdvėje.

Rasti nauji biblijiniai rankraščiai

Judėjos tyruose, netoli Mirties jūros, vėl rasti du fragmentai senųjų Šventojo Rašto knygų. Rastuose rankraščiuose yra 16 eilučių iš Senojo Testamento. Iš rastų pinigų ir kitų liekanų nustatyta, kad tie rankraščiai priklausė sekėjams Bar - Kochbos, kuris tuose urvuose 135 m. po Kristaus slapstėsi nuo romėnų, po nepasisekusio sukiimo.

Apie 6 ml. nepilnos klausos

Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra apie 5,800,000 žmonių, kurie yra visiškai ar iš dalies praradę klausą. Tokias žinias skelbia Metropolitan Gyvybės Apdraudos bendrovė. Kurčių vyrų daugiau, kaip moterų, nes jų didesnis procentas nukendia įvairiose nelaimėse ir jiems daugiau tenka dirbti prie stiprių triukšmų.

MOVING

A BENNULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš vieno į artimų atstumų.
Tel. Bishop 7-7075

GERIAUSIOS GĖLŲ VESTUVIŲ, BANKETŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ PASAUGŲ.
2443 WEST 63rd STREET
Tel.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

\$600 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1960

Chrysler — Plymouth — Imperial

Daugybė gerų visų išdirbusių vartotų automobilių
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER—PLYMOUTH—IMPERIAL—VALIANT

SALES — SERVICE

4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois
Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

6819-21 So. Western

All Phones GR 6-3745

John W. Pachankis-Patch,

Vice-President

C. Vitkauskas-Vitkus,

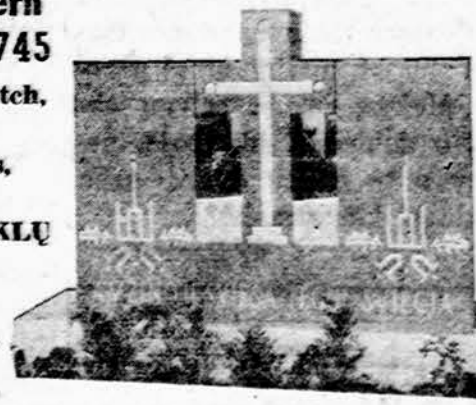
District Manager

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

— C —

Atdara kasdien ir sek.

nuo 9 v. ryto iki 5 p.p.

DIDŽIAUSIA IR MODERNISIAUSIA PAMINKLŲ DIRBUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas

Monuments

11849 So. Kedzie

Avenue,

Chicago 43, Ill.

Jūs pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų paviršių.

Dei susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.

Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

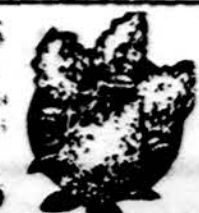
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak.

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šildadarzių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir mošti kapą jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Tel. — Cedarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Laidotuvių Direktoriat
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ

Petkus
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. Grovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambulansų patarnavimas diena ir naktį.
Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.
SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS
1348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 60th AVE. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-9647

Pasinaudokite "Drangų" Classified skyriumi

Perskaite dien. "Drangą" duokite jį kitiems

Vilniaus žinios — pirmaisia lietuvių dienraštis

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

DIDELIS IR MAŽAS

Ne kartą žmonėms reikia išspręsti baisiai sunkius dalykai — kas yra didelis ir kas mažas. Žinoma, pats asmeniškai esi visada didelis ir tai jau didelių problemų nesudaro, tačiau svarbiausia su kitais, kadangi didelių nėra per daug, o mes vis norim dar jų skaičių sumažinti. Juk jeigu tu kartais mokeisi kokioj mokykloj, tai jau, brol, ne nebandyk sakyti, kad ji buvo ne pati garsiausia. Ji garsiausia iš garsiausių. Na, o jei studijavai pas kokį dainininką ar abrodėlius piešiantį, tai ne nebandyk sakyti, kad jie nebuvo garsiausi pasaulyje. Jeigu lietuvių šoko tautinius šokius, tai kas gali sakyti, kad lietuviams blogiau pasisekė, arba lietuvių dainavau, tai argi gali koks nors išdrįsti sakyti, kad blogiau negu kiti. Lietuvių negali būti mažai, nes juk tam mes ir Vytautą turėjome jo valstybę nuo jūrių ligi jūrių.

Kai birželio šviesi saulė,
Linksmas kaitina makulę,
Nesame visi į jūrą
Mes pamaudyt savo skūrą.

Jeigu tu esi solistas, tai tu esi paskutinis muzikais, jei ne-
pyksti, kai tau pasako, kad tu
nebuvo didelis. Jeigu kartą dai-
navai, tai buvai gerų geriausia-
sias, o jei kas parašė, kad ne-
labai kai kur gerai išėjo, tai tas
juokdarys, neatskirias gaidos
nuo gaidžio.

Jeigu tu vadovauji kokiai par-
tijai, tai tavo ir geriausia, o
kitos — suk jas velniai, vaikų
žaislas. Jeigu tu rašai, tai bū-
tinai gerai, bet kitas, na, kitas ką
gali grafomanas būdamas pa-
rašyti?

Šiaip jau reikia sakyti, kad
da pats kokią premiją gauni,
tai būtinai vertai, bet jei kitas,
tai tiesiog nesusipratimas. Tie-
siog galima tokių kvailių, kurie
skiria ir gauna. Jeigu jau nu-
pateisi paveikslą, tai tavo jis
būtinai geriausias, na, o kitas
— argi gali padaryti taip, kaip
tu. O iš viso ne vienas nenaudė.

Žinai, aš pakeliu nuomą, tave
gerbdamas. Juk tau tiesiog nepa-
togu pasisakyti, kad gyvenai pi-
giu bute.

Iš dar nieko nenusimano mene.
Jeigu paklausia, kam tai paro-
dą tui kvailai visuomenei su-
rengė, kuri nieko neišmano, tai
atsakyk, kad auklėjai jos skonį,
tai dideli nuopelnai, tačiau jei
ta visuomenė tavo paveikslą
vertina, sakyk, kad jau lietu-
viai pradeda kultūrėti. Žodžiu,
dažlininkas didelis, mažam žmo-
geliui turi duoti pagelti. Bet
jeigu visuomenė tavo meno ne-
pripažįsta, ji yra stačiai nera-
liuota. Nes nieko pas mus ne-
ra mažo. Yra tik dideli politi-
kai ir dideli menininkai.

Recenzentų tai jau nėra dide-
liu. Tie nenaudėliai yra visi ma-
ži. Jeigu kuris pagyrė, tai aiš-
ku, kad jo niekas neprašė gir-
ti, be to, koks jo čia nuopelnas,
jeigu jis pagyrė geriausią pa-
saulį ir visoje sistemoje veika-
lą ar išpildymą. Jam laimė yra
girti. Bet, jeigu jis kada nors
nutarė papeikti, tai būtinai jau

Nors ir vaidintum žymų veikėją,
Skrybėlę savo nukleik prieš vėją.

aiškiai prieš tave nusistatęs ar-
ba tiesiog pavydi. Iš antros
pusės, kadangi tu esi didelis,
tai jei kas tave papeikia, tuoj
nusisipauk ir viską mesk, nebe-
menininkauk toliau, negu, sa-
kyk, visa kultūra žūna, jeigu
tavo talento neįvertina.

Jeigu tu esi šiaip jau žmogelis,
turi sąskaitą ir namelius,
tai, kad niekas nesikėsintų į
tavo tas vertybes, sakyk, jog
niekur negali iš namų eiti todėl,
kad nieko vertingo niekur nėra.
Nes juk tu esi didesnis už
tuos ten vaidintojus ir organiza-
torius ir, jeigu koks ten kny-
gą parašė, nepirk, nes kagi ga-
li koks ten parašyti, kuris ne-
sugeba nei tokios sąskaitos, nei
tokių bilingų išgyti. Tu esi
už jį didesnis, ir tegu tau ne-
suka galvos. Žodžiu, visi esame
dideli, todėl ir būkime tokie to-
liau, nes juk reikia didelių tė-
vynai vaduoti. Na, o su mažom
ambicijom kaip gi tu tėvynę iš-
laisvinsi.

P. J.

Argumentuotas spėjimas

Motina su dukra plauna vir-
tuvėje indus, o tėvas su sūnumi
salone žiūri televizijos. Staiga
virtuvėje suskamba dūžianti
lėkštė.

— Mama lėkštę sudaužė, —
sako sūnus.

— O iš kur žinai, kad ne duk-
ra? — klausia tėvas.

— Nes negirdėti barimo, —
paaiškino sūnus.

Jeigu kokia nors valstybei rei-
kia iš Amerikos 60 mil. dol. pa-
skolos, ji prašo šimto ir tikisi,
kad gaus septyniasdešimt penkis.

Patrankos dunda

Leonas Mockevičius buvo
"Kario" 2 nr. nubartas A. Kensi-
tavičiaus, jog parašęs, kad Dir-
kis Klaipėdos sukilime nevado-
vavo, bet ir sukilime nedalyva-
vo, jokių viršininku nebuvo, nes
jokio "štabo" nebuvo ir "Tel-
sių žinias" ne Dirksis įsteigęs.
Į tai "Kario" 3 nr. Pov. Dirksis
atkerta: "Kad Klaipėdos suki-
limo metu šauliams nevadova-
vau, labai natūralu, nes tam bu-
vo rinktinė ir būrių vadai. Aš
tūčiau daug svarbesnę paskir-
tį negu koks tai raštininkas".
Toliau P. Dirksis rašo apie vie-
tos apsaugą taip: "Aš kaip au-
torius to projekto, buvau, su-
tinkant gen. Harmui, paskirtas
to štabo viršininku".

Na, ir sakyk, kad "Karys"
eina šiaip sau, kad jo skiltyse
patrankos nebedunda, gindamos
kario garbę. Duokit vyrai, kad
net autai sivilų.

Jonis Aluona

DU BROLIUKAI

(JOKUBKOS IR PRŪSEIKIOS DUETAS)

Mudu du broliukai, Kremlikas pamylėti,
Turim maitįš doleriukų, priedo — mūr namų.
Mūsų naujos kelnės, batai neskylėti,
Jeigu liepia bolševikas, plūstam Dėdė Samą.

Stalino saulutė šviečia mums kaip šviesus,
Gėris akys ir liežuvis skuduru raudonu.
Belzebubas žemę ieško pelkai vietos,
Jai įkurti lankytynaijam su pačiu šėtonu.

Spiaudome kiek norim šitą laisvės žemę
Ir kaip tinka bolševikui, keikiame buržuų.
Tegu žudo tėva, tegu brolių tremia,
Ant jų kapo pastatysim plokštumą ir kūjį.

Visos mūsų jėgos, tau žiaurus kacape, —
Atliu, atliu už vergiją, Lietuva! Lietuva!
Džiaugiamės tėvynės išlaisvinkais tapę,
Linksmi, kad jį smaugia budeliai maksviniai!

Prasmės paieškojimas

Antanas Skėma "Metmenų"
antrame numeryje išspausdino
pora prašymų. Štai

PRAŠYMAS NR. 1

Kai viena žvaigždė nukrinta,
kitos tebeskrieja
Kai vienas žmogus numiršta,
kiti sako:
"Ačiū Dievui — ne aš".
Kai varlė kurkia liūne užver-
tusi galvą,

Suo nuleidžia savąją.
Jis negali varlės nutverti. —
Po to autorius užbaigia:

Gal žvaigždės, žmonės, varlės,
šunys, apelsinai, samanos,
gal jūs paaiškinsite man gy-
venimo prasmę?

Pastebime, kad šuo krito į
desperaciją ne todėl, kad negali
pasirūpinti varlienos, bet to-
dėl, kad Skėma jam pavedė
varliagaudžio gandro pareigas.
Žmogus gi, kuris Dievui dėko-
ja, kad nemirė, paskaitęs šios
poezijos gavo širdies ataką ir
nukrito į tas samanas, nespėjęs
užvalgyti nė pasiūlytų apeli-
nų.

Peikia Petrą Balys.
Nes tas Petras — kvailys
Ir aš pats su Baliumi
Jį peikiu kiek galu.
Kai sėdėsiu kitur,
Petras Baly ten peiks.
Aš pritarau jam, šiuor,
Ir sakysiu — būk sveiks.
B. Pavabalys

Auksiniai spygliai

— Tas pats pasakytina ir
apie kitus veikėjus: jei padarė
te klaidų, kurias šiandien dar
galima prikišti, neikite į poli-
tinės scenos šviesą.

Vyt. Moškauskas

— Fygos lapas vartojamas
ne tik skulptūroje ir tapyboje.
Karolis Druga

— Aš dažnai sutinku senus
pajiztamus, bet aš jų jau ne-
bepažįstu ir ilgai žiūri į juos,
bandydamas atspėti jų vardus,
gėdydamasis savo menkos at-
minties.
Jonas Mekas

— Naujieji ateiviai, kurie
šiandien važinėja savais auto-
mobilais, jau nėra tokie greitai,
kaip prieš 10 m., kai būdavo
pėsti.
J. Tysliava

— Tad štai — šalia nemažo
kiekio "vidurio" sambūrių, dar
vienas suviduriavo.
Leonas Sabaliūnas

— Kas, jeigu tas nepriklaus-
omybės, tas savarankis tvar-
kymasis mūsų dviem ar trim
milijonams lietuvių duos ma-
žiau naudos, mažiau atneš gero-
vės, mažiau sukurs sąlygų pa-
kilti ir suklestėti kūryboje, ne-
gu viso to galėtų duoti arba
duoda priklausomybė?
V. Rastenis

Adomas Vyčius

LIŪDNA PASAKA

Buvo bernuželis,
Kaip toj dainužėlėj.
Dirbo čieną, naktį sunkųjį darbėlį —
Buvo mat pamilęs dolerėlį žalią.
Jis spaudos neskaitytė,
Koncertų nelankė,
Tiktai kas savaitę
Drožė vis į banką.
Ką tik užsidirbo — į knygėlę dėjo,
Dėlei tos knygėlės nieko negailėjo.
Nedavė ničnieko Balfui, anei Altui,
Šitaip užsidirbęs, apvalių sumelę,
Vargšas nepamatė,
Kaip jis per naktelę
Kojėles pakratė.

Kokios graudulingos buvo pakasynos,
Daktarai, graboriai pinigų dalinos.

LAISKAS IŠ SIBIRO AMERIKON

Malonus Džianai,
Mes čia Sibire bedirbą džiau-
giamės, kad Amerikoj jau at-
sirado supratingų vyrų, maž-
daug tokių, kaip Amerikos de-
mokratų partijos simbolis, ku-
rie remia Amerikos komunis-
tus lietuvių. Žinai, bolševikų
tai bent kultūra, jie mus visus
į Sibirą išsiuntė, kad plančių
vėžio negautumėm iš persival-
gę širdies ataka nemirtume,
kaip jūs ten kokiame Cicero ar
Bridgeporte. Džiaugiamės, kad
jau ir naujų atvykusių tarpe
yra tokių, kurie su malonumu
padeda tiems, kurie mus nemo-
kamai Sibirelin vežė, kad net
linksma buvo. Ne taip papras-
ta, kaip jūs ten Čikage ar
Brooklyne važinėjat, bet links-
mai, vienam vagone visus su-
spaudę, kad šilčiau būtų.

Laimingi esame, kad jūs ten
vardan kultūros mums taip Si-
bire duonėlę skaninat, remdami
tuos, kurie mums per galvelę
lazdele uždrožia, ar jau taip sa-
kant kulkele į pakaušį vardan
kultūros pasiūnia.

Džiaugiamės ir dėkojam, ku-
rie išstato leidinius, norėdami
parodyti, kad enkavedistai ir-
gi laikraštį Lietuvoj dar paskai-
to. Kagi jie Lietuvoj nabagė-
liai turi daryti taip sunkiai dirb-
dami. Žmonės mušinėti nėra jau
lengvas amatėlis.

Dėkoju visiems, kurie vardan
muzikos ir kultūros remia tuos,
kurie mums panagėles adatom

Tas žmogus, kuris sako, kad
darbas palaima, turbūt niekada
nedirbo daržė.

Nesutarimas

Klebonas nueina aplankyti
savo parapiečio ir žiūri, kad jo
daržas labai apleistas.

— Kas yra su tavo daržu? —
klausia klebonas.

— Ogi aš daržą palikau Die-
vo valiai, o Dievas mano valiai,
todėl taip ir išėjo, — paaiški-
no parapietis.

Neurotikas

Vienas žmogus, sakoma neu-
rotikas, nuėjo pas psichiatrą ir
tuoj pat atsėdęs ant suolo už-
migo.

— Kas tau yra? — pasikė-
lęs klausia jį daktaras.

— Nieko, aš neturiu kamba-
rio, — atsako pacientas.

Būdo aptarimai

Pesimistas — toks žmogus,
kuris eidamas skersai gatvę pa-
sižiūri į abi puses.

Optimistas — kuris liepia
tau nenusiminti, kaip jam pa-
čiam gerai sekasi.

Fanatikas — asmuo, kuris
nenori pakeisti nei savo nuomo-
nes, nei pasikalbėjimo temos.

Karšta, nė kur lįsti pats nebežinai,
Tartum bolševikai puola širšiniai.

Plačiausia upė

Vienoje Šančių pradžios mo-
kykloje laike geografijos pa-
mokos mokytojas klausia:

— O dabar, vaikučiai, pasa-
kykite man, kokia yra pati di-
žiausia upė visoje Sovietų Sa-
jungoje?

— Volga, — pasigirsta iš vi-
sų suolų, tačiau vienas berniū-
kas sako:

— Ne Volga, bet Nenumas.

— Kodėl? — klausia nuste-
bęs mokytojas.

— O gi todėl, kad per Nemu-
ną iš Šančių į Panemunę tiltą
statė ketverius su puse metų!

Pavojingas amžius

Žmogaus amžių yra pavojin-
giausi metai keturi ir dvidešimt.
Turėdamas keturis metus žinai
visus klausimus, o turėdamas
20 m. žinai visus atsakymus.

Proga pasveikinti

Vėlykų metu bažnyčia buvo
pilna kaip niekad. Klebonas,
sakydamas pamokslą, pažymė-
jo:

— Kadangi aš nemanau, kad
jūs vėl greit pamatysiu, leiski-
te šiandien čia išreikšti jums
ir kalėdinius linkėjimus.

Abiem patogiau

Dramaturgas Bernard Shaw,
pirkdamas kepalą duonos, pa-
stebėjo:

— Šis kepalas sveria mažiau
negu reikia.

— Tai nieko, jums bus leng-
viau nešti, — atsakė šypsoda-
masis pardavėjas.

Shaw paėmė duoną ir, pa-
dėjęs šilingą, pasuko į duris.
— Tamsta apsirikote! — su-
šuko pardavėjas. — Man pri-
klauso dar du pensai.

— Tai nieko, — mandagiai
atsakė Shaw, — jums bus leng-
viau suskaičiuoti.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— "Gaudeamus" leidiny ra-
šoma: Neateik į susirinkimus.
Jei ateini, ateik vėliau. Jeigu
oras nepatinka, neateik! Jeigu
dabar ateini, tai būtinai surask
priekaištų paruoštoje progra-
moje!

— "Tėviskės Žiburio" ran-
damos šios mintys: "Nerasta
taisyklė, jog vardgieniai au-
ritetu yra turčius, o beraščiai
— mokslininkus. Bet ir mokslin-
čiai - visuomenininkai yra tokie
pat žmonės savo prigimtimi
kaip ir beraščiai - vardgieniai".

Kadangi dabar visi raštingi
ir turtingi, todėl nenuostabu,
kad niekur nebėra autoriteto.

— Dr. A. Sapoka parašė
mokslišką ir argumentuotą kri-
tiką, kodėl V. M. Stulpino per-
spausdintas 1959 m. žemėlapis
nevertingas. Į tai paaiškina-
mas V. M. Stulpinas Naujieno-
se rašo, kad min. Balutis tą
žemėlapi gerai įvertino. Ešą
Taip tai įvertina kalbamą žė-
melapį gerb. Lietuvos Ministe-
ris B. K. Balutis.

Be to, aš gavau užgyrimo
laišką iš Lietuvos min. S. Lo-
zoračio, min. prie šv. Sosto S.
Girdvainio iš Romos, iš min. dr.
Friko Meierio, Rio De Janeiro.

Banketo metu nepatartina gerti
kavą, nes nebus galima prakalbų
metu užmigt.

— Bridgeporte, Conn., 104
m. moteris Clark sako: "Aš
norėčiau tekėti vėl, bet negaliu
rasti vyro, kuris turėtų vėži-
mą ir arklių".

— Kai kurie žmonės geriau
nori klysti, negu tylėti.

— Aš žinau vieną žmogų, ku-
ris išėjo iš ligoninės, nes jis ga-
vo apie 500 linkėjimų kortelių
pasveikti vien iš B'ue Cross.

J. Janso

Banketo metu nepatartina gerti
kavą, nes nebus galima prakalbų
metu užmigt.

— Bridgeporte, Conn., 104
m. moteris Clark sako: "Aš
norėčiau tekėti vėl, bet negaliu
rasti vyro, kuris turėtų vėži-
mą ir arklių".

— Kai kurie žmonės geriau
nori klysti, negu tylėti.

— Aš žinau vieną žmogų, ku-
ris išėjo iš ligoninės, nes jis ga-
vo apie 500 linkėjimų kortelių
pasveikti vien iš B'ue Cross.

J. Janso

SPYGLIUOTINIAI LAISKAI

— P. T. iš Clevelando rašo:

"Jūs paskelbėte, kad keletas
asmenų yra išskirtini kūrėjai,
pagal ką kvalifikuojate?" Mū-
sų kvalifikavimas vyksta pagal
seniai nustatytas normas. Pvz.
poetas genijus yra tas, kuris
nuolat vartoja tokias pripažin-
tas priemones, "akys kaip dan-
gas", be to, poezijoj mini ne-
paprastai svarbius žodžius, kaip
žibuoklės, purienos, viversėlis,
upelis ir t. t.

Jeigu jis jau mušasi į aka-
demikus, tai kvalifikacijom gau-
ti turi būtinai minėti žodį gene-
racija. Pvz. dvidešimtoji, mūsų,
trečioji, 77-ji ir t. t.

Jeigu kam trūksta išmonės
kaip šiuos terminus vartoti, te-
gu pasiklausio santariečių pas-
kaičių arba pavarto "Metmenis".
Generacija, karta, generacija,
karta šiandien dar svarbiau
negu poezijoj ramūnės.

— Pumpuliku pasirašęs iš
Chicagos atsiuntė trijų posmų
eilėraštį "Paukštytė puikuoly-
tė". Pirmas ir paskutinis pos-
mas skamba taip:

Aš paukštytė puikuolytė,
Su papurusia galvyte,
Gražiabalsė, plačiaskalė
Ir tikra profesionalė!

Jau tvarkos nebėr iš viso!
Tų mėgėjų tiek priviso,
Kad darau tai, ką galu —
Juos kapoju snapeliu!

— Išmintingas priešas yra ge-
resnis už kvailą draugą.

Turky patarė
— Nereikia skaičiuoti viščiū-
kų prieš. Jiems išsiųperint, nes
gali kiau kurie būti tokie mand-
rūs ir niekad neišeiti lauk.

Kai laikai ranką ant butelio,
laikyk koją ant regulatoriaus.

Kaikurie žmonės yra labai
lengva užimti; reikia tik atsi-
sėsti ir ramiai klausyti kaip jie
kalba.

— Optimistas yra toks žmo-
gus, kuris mato šviesą ten, kur
jos nėra, gi pesimistas yra toks
kvailys, kuris tą šviesą bando
užpūsti.

Ką reiškia LTSR

Lietuva dabar yra pavadinta
Lietuvos Tarybų Socialistine
Respublika, arba sutrumpintai
L. T. S. R. Lietuvių tauta tas
keturias raides taip skaito: L —
Lietuva, T — tave S —
smaugia R — rusas, arba L —
Lietuvos T — tautos S — su-
ėdė R — rusai.

Bob Hope aptarimai

— Sovietijoj žmonės taip pat
turi dabar televizijos aparatus,
tik ne žmonės žiūri į aparatus,
bet aparatai į žmones.

— Aktorės Brigitte Bardot
kūdikis gimęs daugiau apsiiren-
gęs, negu mama vaidindama
kaikuriuose filmuose.

— Diktatorius Castro nesi-
skuta barzdos todėl, kad jis ne-
pasitiki savimi su pelliuku ran-
koj.

— Sovietų Sąjungos moksi-
ninkus norėčiau pasveikinti su
pasisekimu raketų gamyboj, tik
gaila nemoku vokiškai.

— Prez. Eisenhoweris yra di-
džiausias atostogautojas iš vi-
sų vyrų, sėdėjusių Baltuose Rū-
muose, ir kai biudžetas nesi-
balansuoja, jis gali rūmus iš-
nuomuoti.

Rimti gėrėjai. Detroit Frank

Tikslius darbas. Cambria, Va.
vietovėje vagys įsiveržė į vie-
ną krautuvę, išvogė iš kasos
pinigus ir taip pat pavogė krau-
tuvės nuo vagių apdraudos do-
kumentus.

Lietus taip pila lig užkulnių,
Kaip Rojus smeiktus ant tremtinių